

**Beregenen uit grondwater
Drentsche Aa**

4 November 2019

Programma

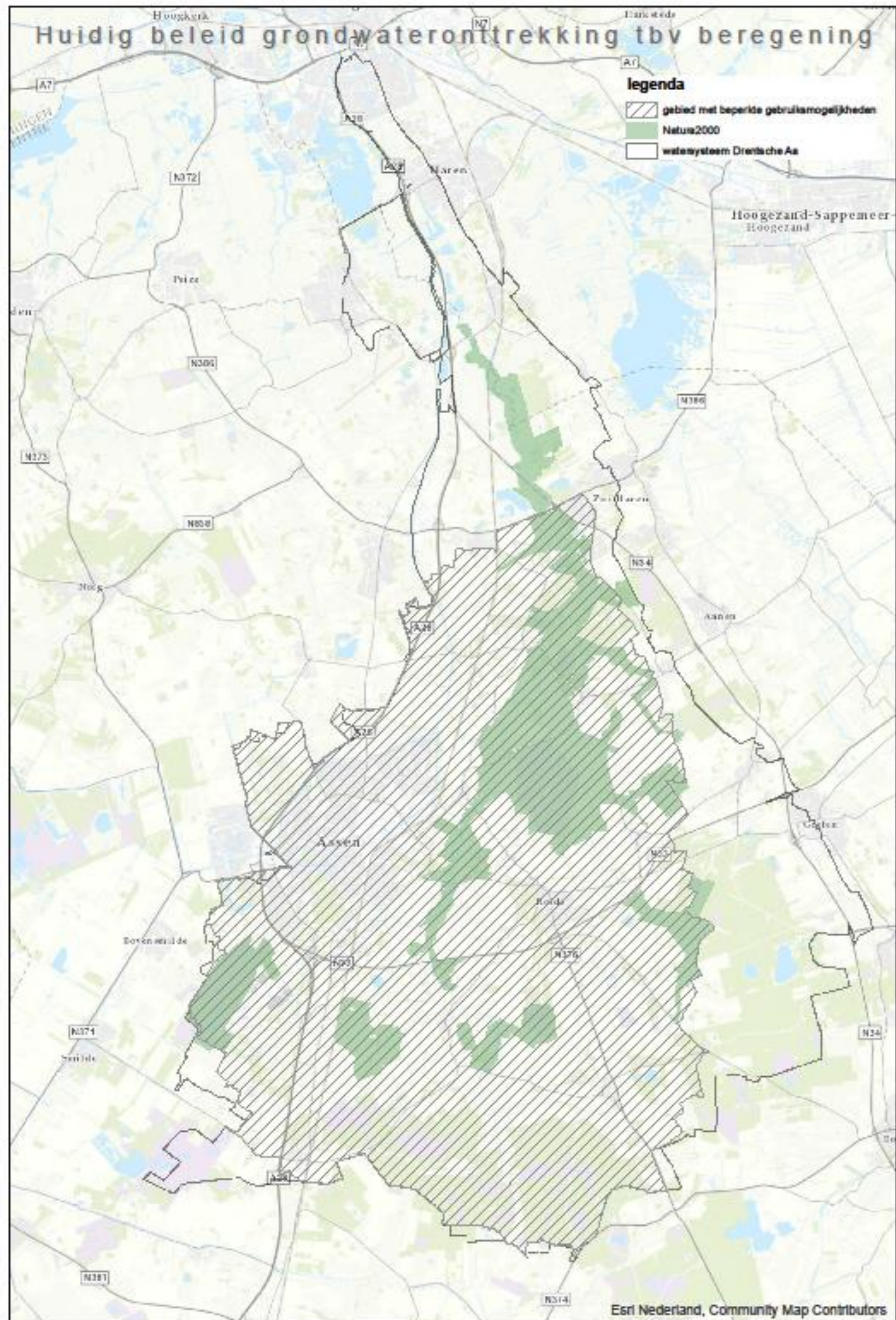
- **Welkom** Aize Bouma, avondvoorzitter
- **Opening** Fien Heeringa, lid dagelijks bestuur
- **Terugblik huidige regels** Jelmer Kooistra, afdelingshoofd BPL
- **Handhaving 2018 + 2019** Jan van der Laan, afdelingshoofd VVW
- **Onderzoek nieuw beleid** Jan den Besten, hydroloog
- **Vervolgacties** Jelmer Kooistra
- **Gedachtewisseling**

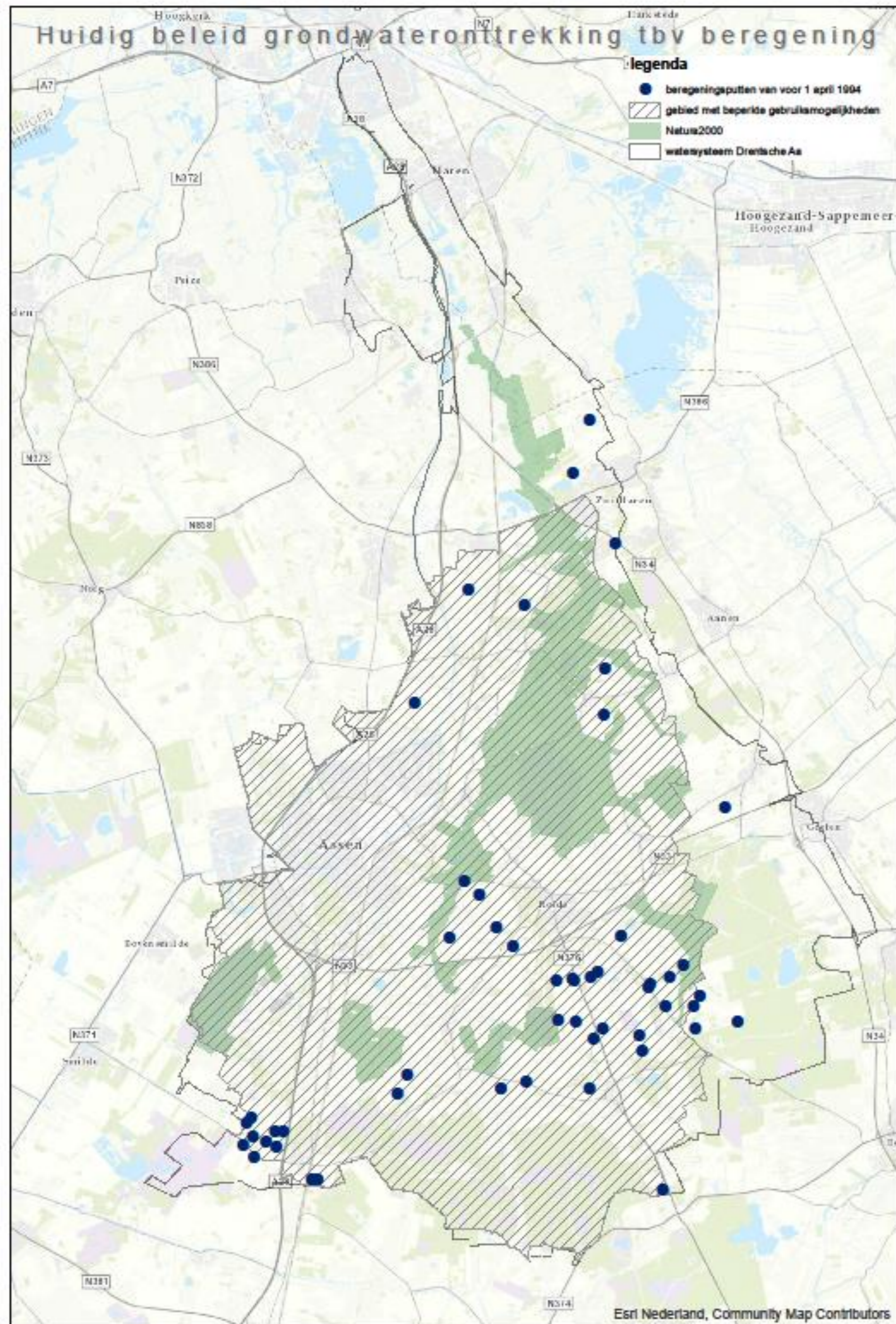

Terugblik huidige regels

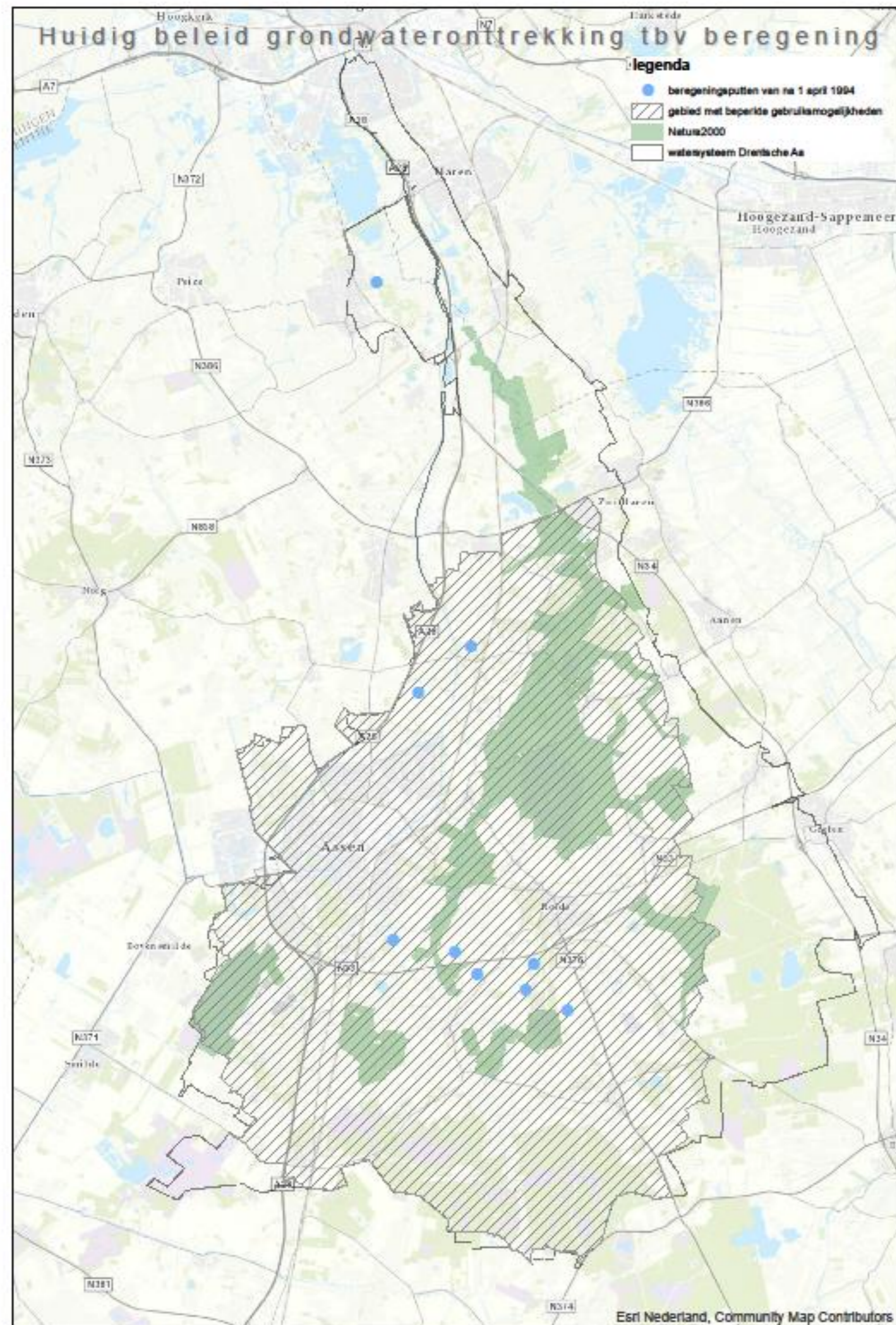
Jelmer Kooistra

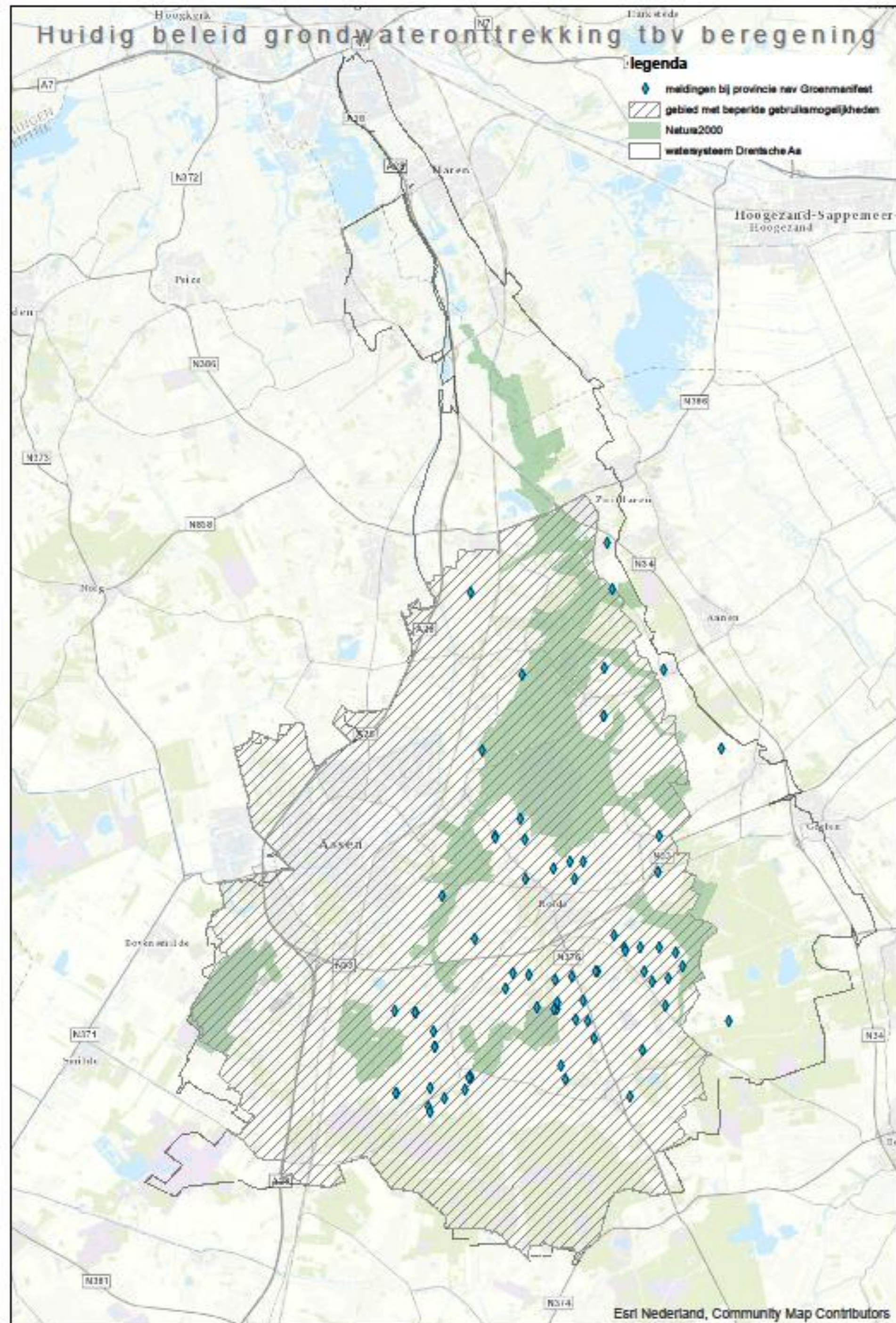

- Provincie bevoegd gezag grondwaterwet (tot 2007)
- Bekende locaties voor 1 april 1994 waar beregening is toegestaan op *alle* teelten

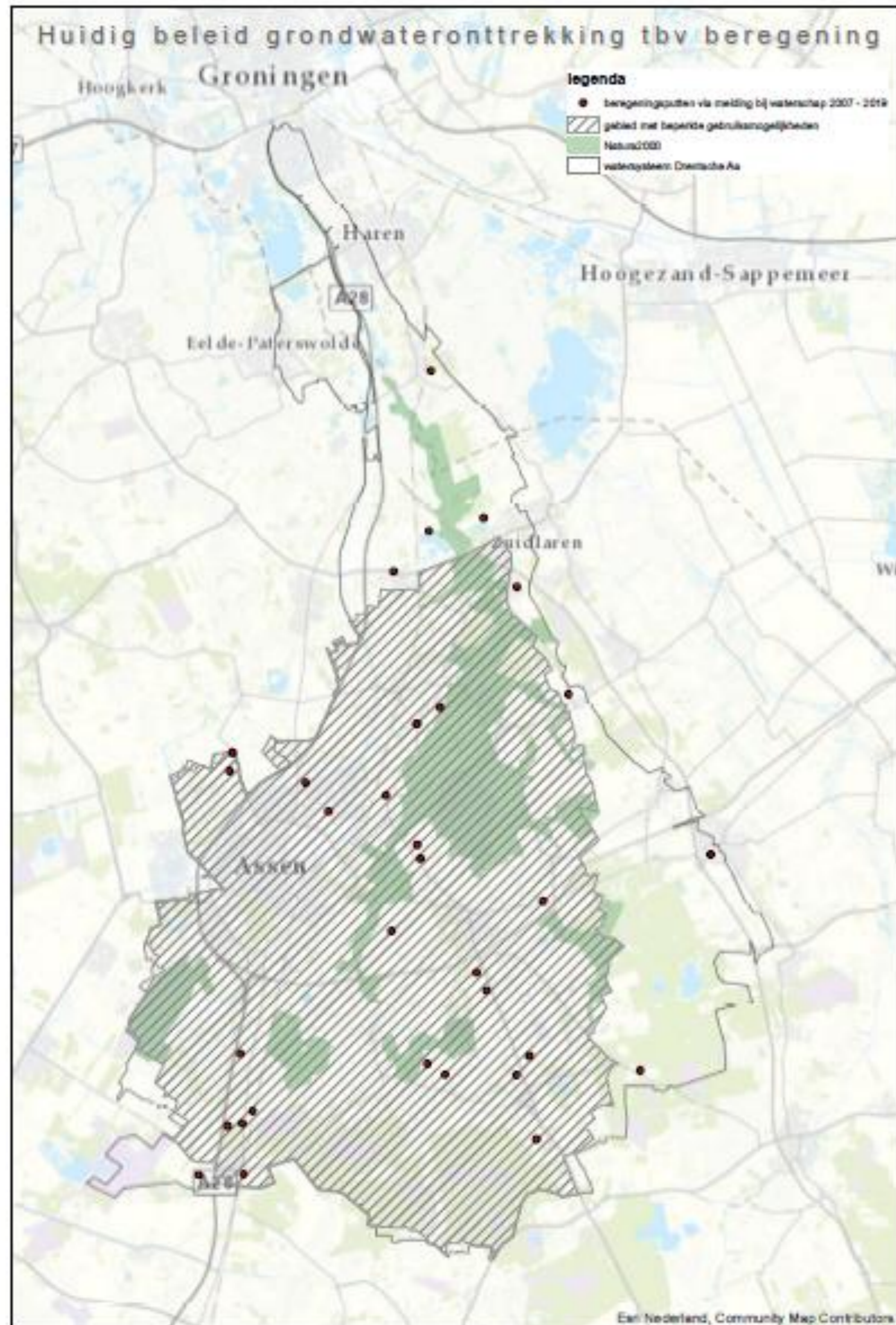
- Provincie bevoegd gezag grondwaterwet (tot 2007)
- Na 1 april 1994:
beregening uit nieuwe putten in beperkingengebied alleen toegestaan op vollegrondstuinbouw en *hoogsalderende* teelten: bloemen, bollen, sierteelt, fruit, bomen, graszaad en graszoden, pootaardappelen, cichorei, (glas)tuinbouw en sportvelden

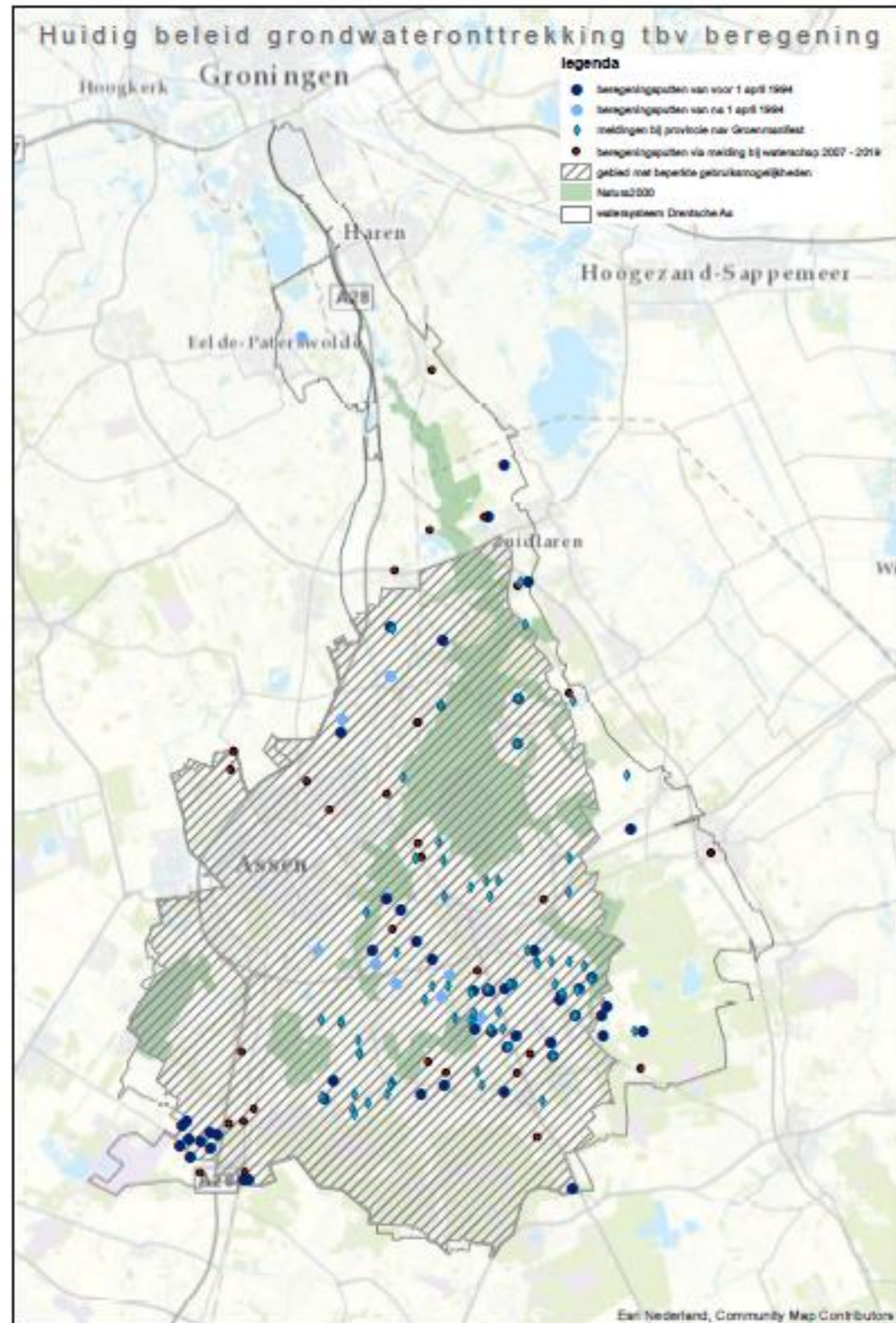
- Provincie bevoegd gezag wet natuurbescherming
- Overeenkomst Groenmanifest partijen: alle N2000-gebieden Drenthe
 - Onttrekkers voor beregening uit grondwater moeten zich melden voor juli 2016 om te registreren als bestaand gebruik
 - Binnen 200 meter van N2000 geen onttrekking voor beregening
 - Binnen 1.000 meter van N2000 een onderzoekszone, alleen onttrekking van grondwater met een voortoets

- Vanaf 2007 overdracht taken grondwateronttrekkingen (grondwaterwet) van provincie aan waterschap, met uitzondering van drinkwaterwinning en grote industriële onttrekkingen
- Waterschap heeft de regels van de provincie 1 op 1 overgenomen, waaronder het beperkingengebied waarin alleen beregening is toegestaan op *hoogsalderende* teelten.

- Waterschap bevoegd gezag Waterwet
- Alle meldingen die bij het waterschap zijn binnengekomen van 2007 tot en met 2019

- Totaaloverzicht van alle bekende putten (provincie en waterschap)
- Bestaande rechten blijven

Handhaving 2018 en 2019

Jan van der Laan

Droogtejaren 2018 en 2019

- Handhaving 2019
- Droogtesituatie 2019 met monitoringspunten

Droogte in het nieuws

NIEUWE OOGST Veehouderij Akker- & Tuinbouw Algemeen Ma

© Werkgroep Behoud de Peel

Vechtstromen verbiedt water oppompen bij kwetsbare natuur

OVERIJSEL JOOST DE LA COURT 01 AUG 2019 OM 12:28UUR

Waterschap Vechtstromen stelt per direct een grondwateronttrekingsverbod in bij kwetsbare natuur. Dat geldt voor het beheergebied ten zuiden van de Overijsselse Vecht: Twente en een deel van Salland.

Het verbod geldt voor grondwateronttrekkingen in gebieden die binnen een afstand van 200 meter van kwetsbare natuurgebieden liggen. Het waterschap wil zo onherstelbare schade aan kwetsbare grondwaterafhankelijke natuur voorkomen. Vechtstromen komt tot de maatregel omdat het neerslagtekort bij het weerstation Twente is opgelopen tot 273 millimeter. Het criterium voor ingrijpen ligt op 250 millimeter.

Naar verwachting wordt op korte termijn ook bij het meetstation Hoogeveen de kritische grens van 250 millimeter bereikt. Daar ligt het tekort momenteel op 2 millimeter. Wanneer neerslag uitblijft, wordt dan ook ten noorden van de Overijsselse Vecht een grondwateronttrekingsverbod in de beschermingszone van kwetsbare natuur verwacht.

NIEUWE OOGST Veehouderij Akker- & Tuinbouw Algemeen Ma

© Jan Anninga

Onrust over beregeningsverbod Drentsche Aa

ALGEMEEN TIENKE WOUDA 01 AUG 2019 OM 15:04UUR

Waterschap Hunze en Aa's heroverweegt het beleid voor beregenen eind dit jaar. Dat meldt het dagelijks bestuur deze week in een brief aan boeren.

Boeren uit het Drentsche Aa-gebied stapten maandag naar het waterschap in Veendam. Dat deden ze omdat ze 'slecht' te spreken zijn over de communicatie van Hunze en Aa's over de droogte. 'Het waterschap ging de afgelopen weken ineens handhaven, terwijl wij niet op de hoogte waren van een beregeningsverbod', stellen de boeren.

Het waterschap versoepelde woensdag het beregeningsverbod door in het Drentsche Aa-gebied het beregenen met grondwater 's avonds en 's nachts toe te staan. Dat geldt voor zowel hoog als laag salderende gewassen. Het besluit volgde na overleg met de boeren maandag.

Waarschuwing

Verscheidende agrarische ondernemers in het gebied kregen de laatste tijd een waarschuwing voor het beregenen met grondwater van laag salderende gewassen als mais, grasland en zetmeelaardappelen. Zij wisten niet dat het onttrekken van grondwater sinds 2010 verboden is voor laag salderende gewassen.

'Jarenlang is er niet op gehandhaafd. Ik heb de stukken over de evaluatie van 2010 erop na geslagen. Maar er wordt met geen woord gerept over een verbod, terwijl iedereen volop aan het beregenen was', stelt akkerbouwer Johan Emmens uit Rolde.

NIEUWE OOGST Veehouderij Akker- & Tuinbouw Algemeen Ma

© Jan Anninga

Regels voor overdag beregenen Drentsche Aa-gebied

DRENTHE TIENKE WOUDA 09 AUG 2019 OM 14:48UUR

Boeren in het Drentse Aa-gebied mogen vanaf maandag overdag beregenen als het 's avonds en 's nachts niet lukt. Zij moeten per beregeningsinstallatie wel melden op welk perceel zij dit gaan doen met begin- en eindtijd. Bovendien moet de betreffende ondernemer een beregeningslogboek bijhouden.

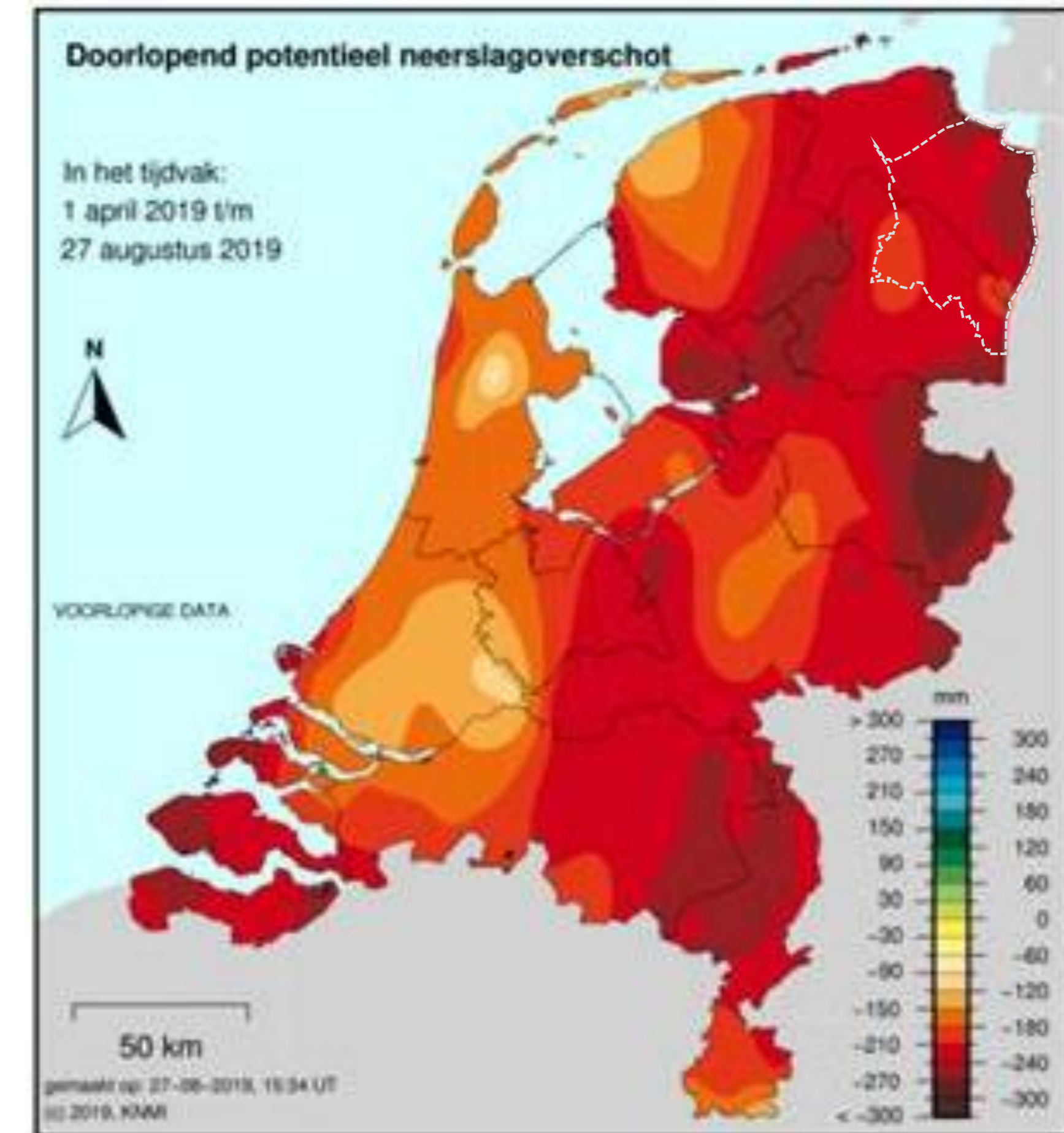
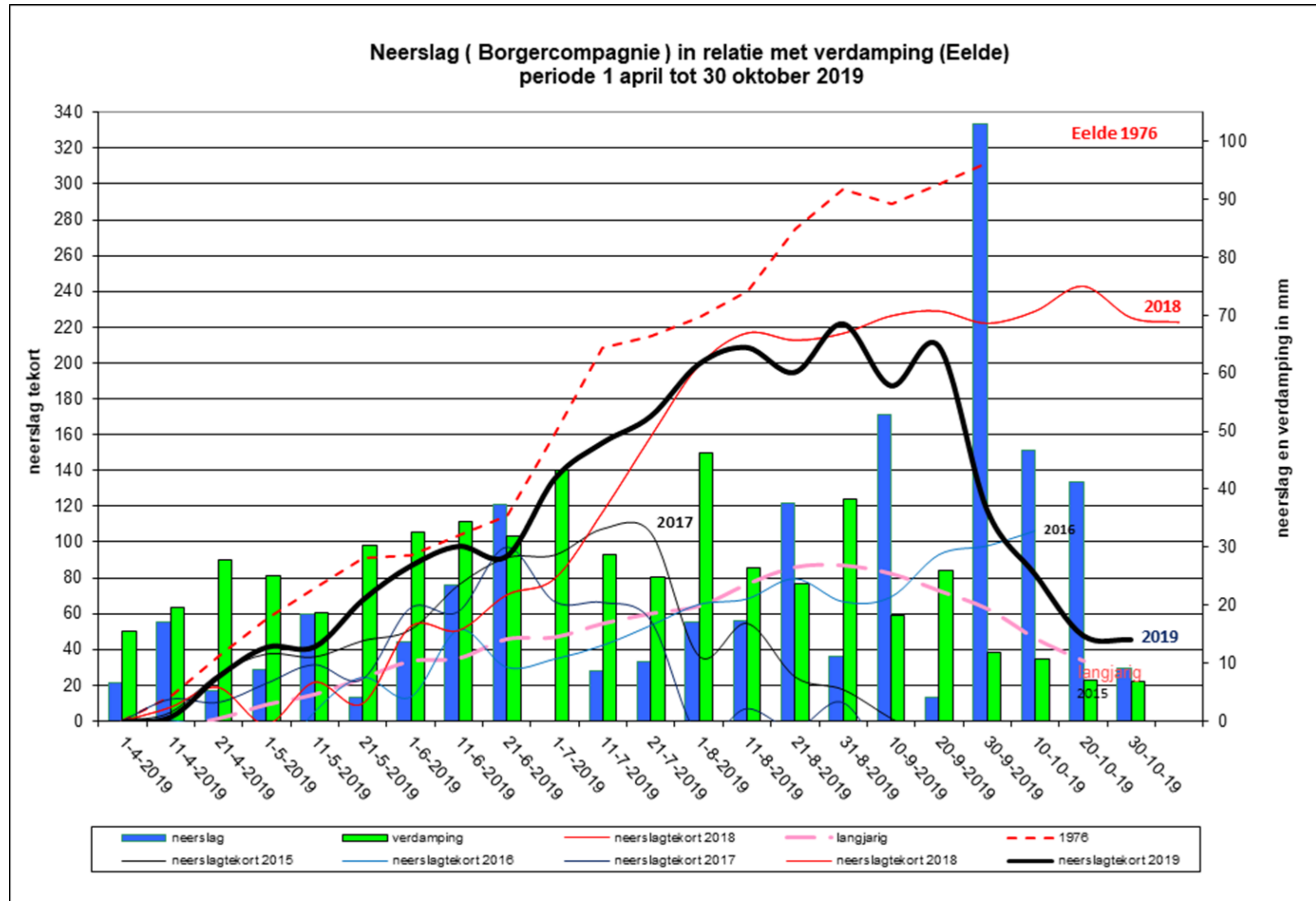
De agrarische ondernemers moeten hiervoor contact opnemen met de afdeling Handhaving van waterschap Hunze en Aa's. Beregenen ze op andere tijdstippen, dan volgt een waarschuwing en bij herhaling een dwangsom.

Lees ook: [Onrust over beregeningsverbod Drentsche Aa](#)

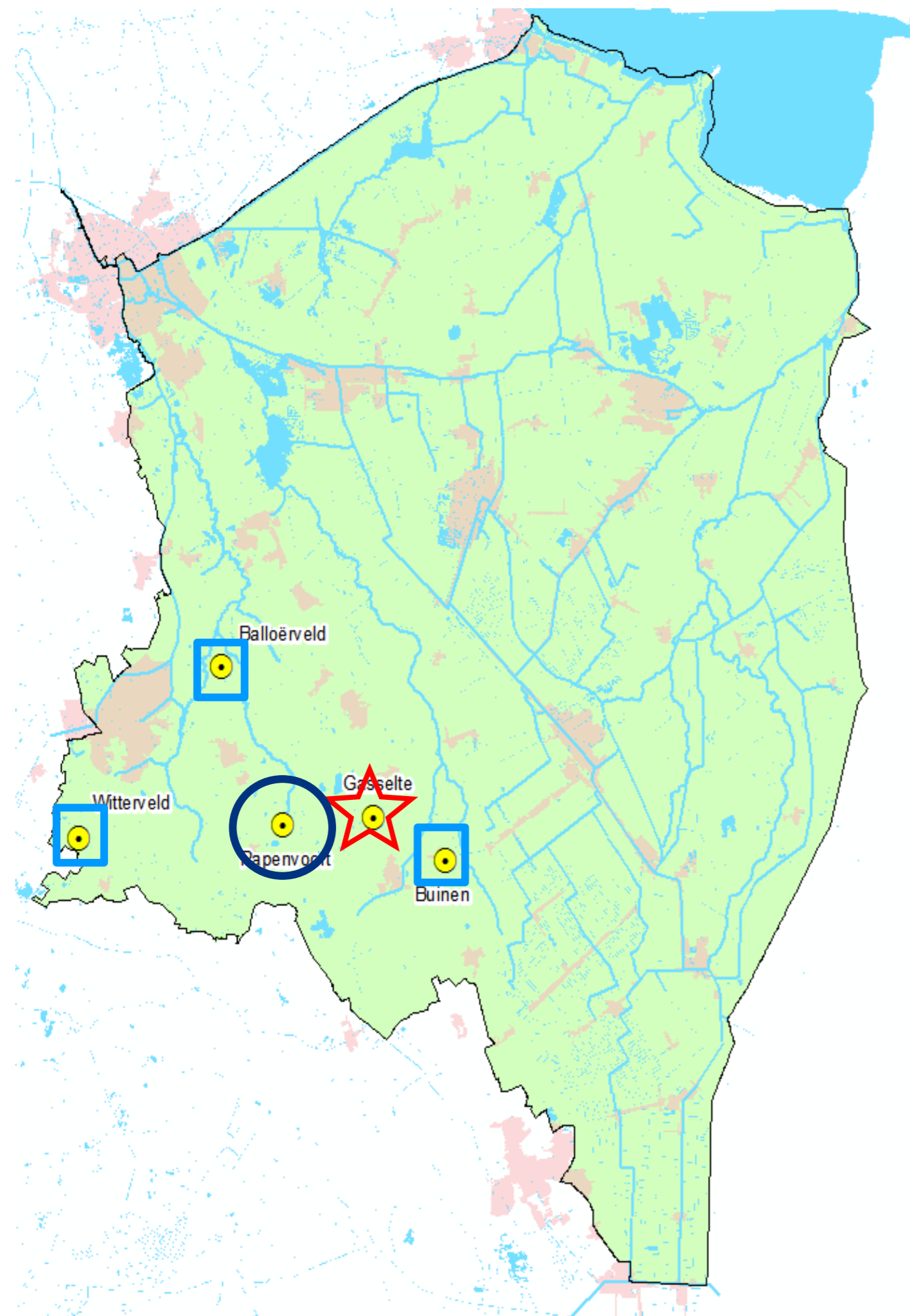
Het waterschap benadrukt dat beregenen tussen 19 uur en 7 uur de beste optie is vanwege de hogere effectiviteit. Het beregeningsverbod in Duurswold wordt met ingang van zaterdag opgeheven. Vanwege de huidige peilen – met nog een enkel probleemgebied – en de verwachte weersomstandigheden (temperatuur en neerslag) mogen beregeners vanaf zaterdagochtend weer uit oppervlaktewater onttrekken.

Veenkoloniën

Enkele dagen geleden hief het waterschap het beregeningsverbod op voor oppervlaktewater in het Drentse deel van de Veenkoloniën. Dat kon omdat de aanvoer vanuit de Hoogeveense Vaart weer is hersteld.

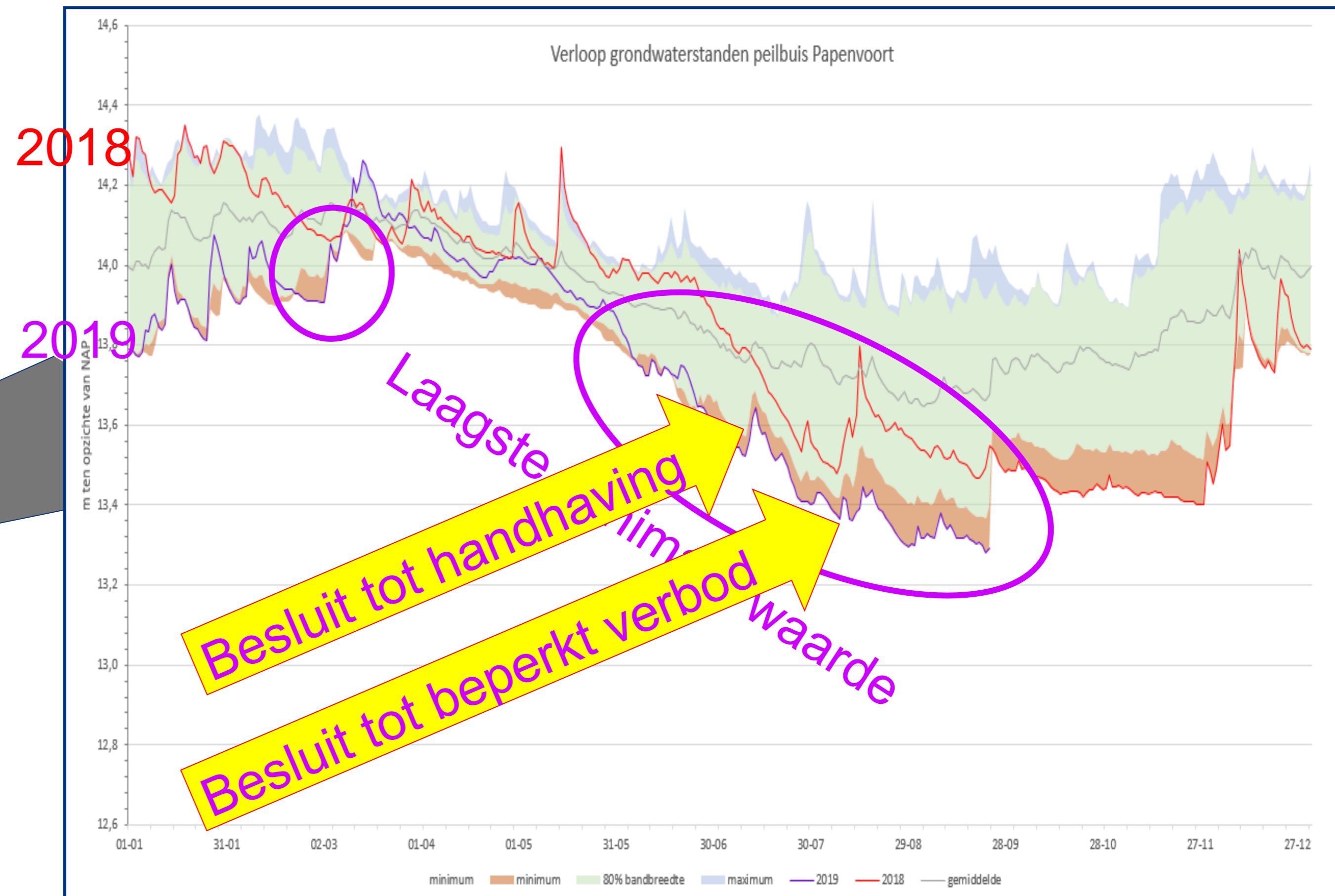
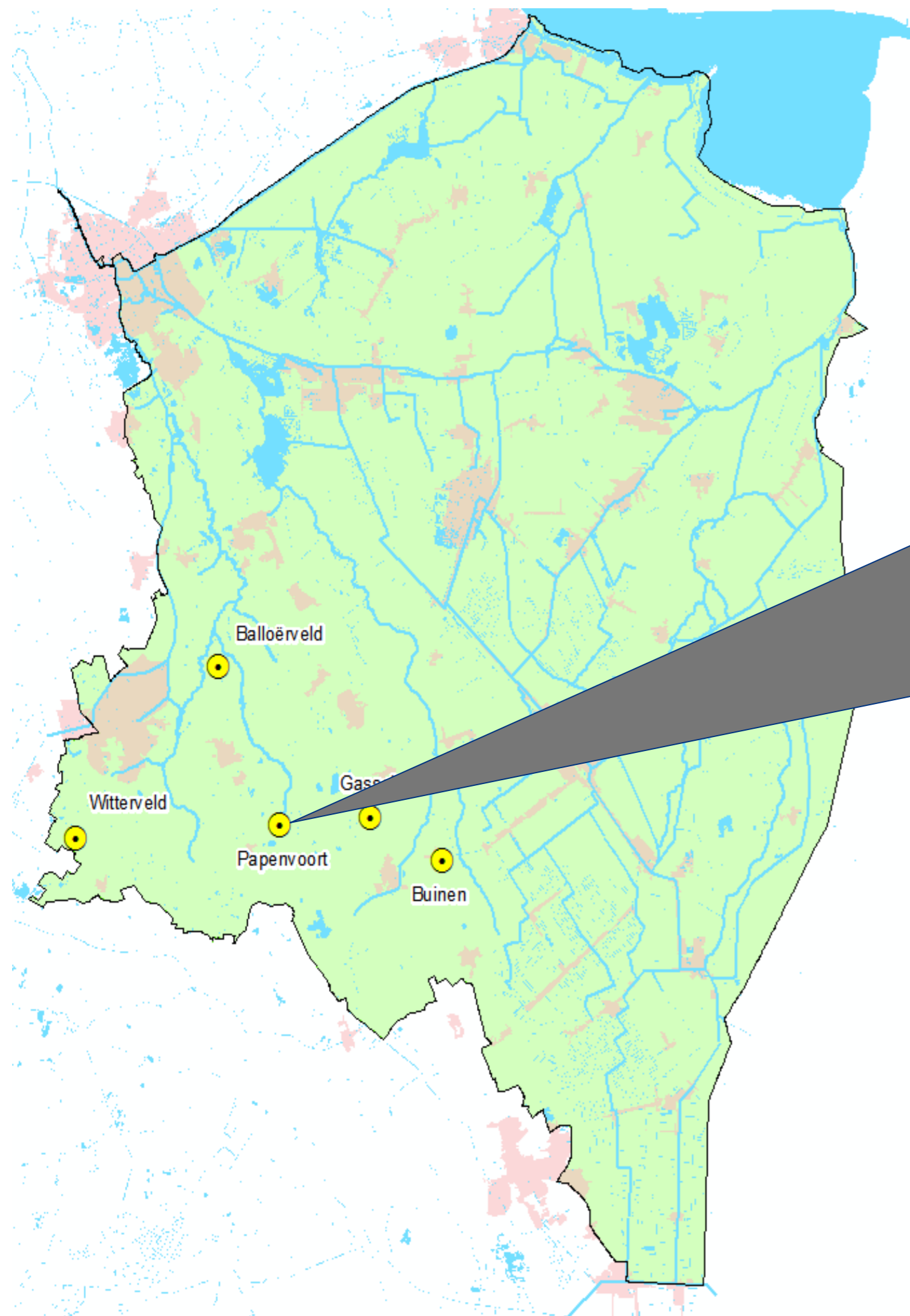
Monitoring grondwater

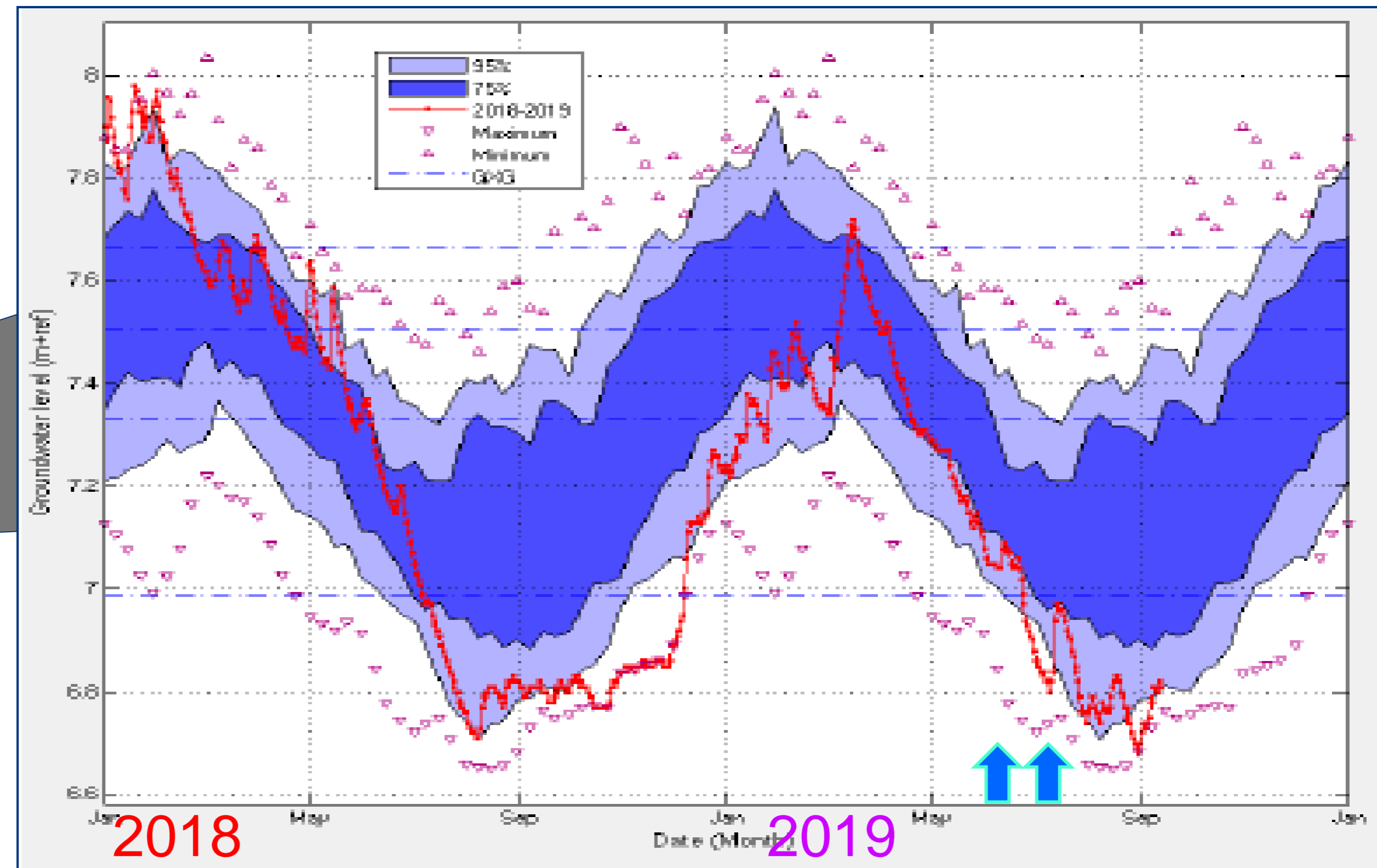
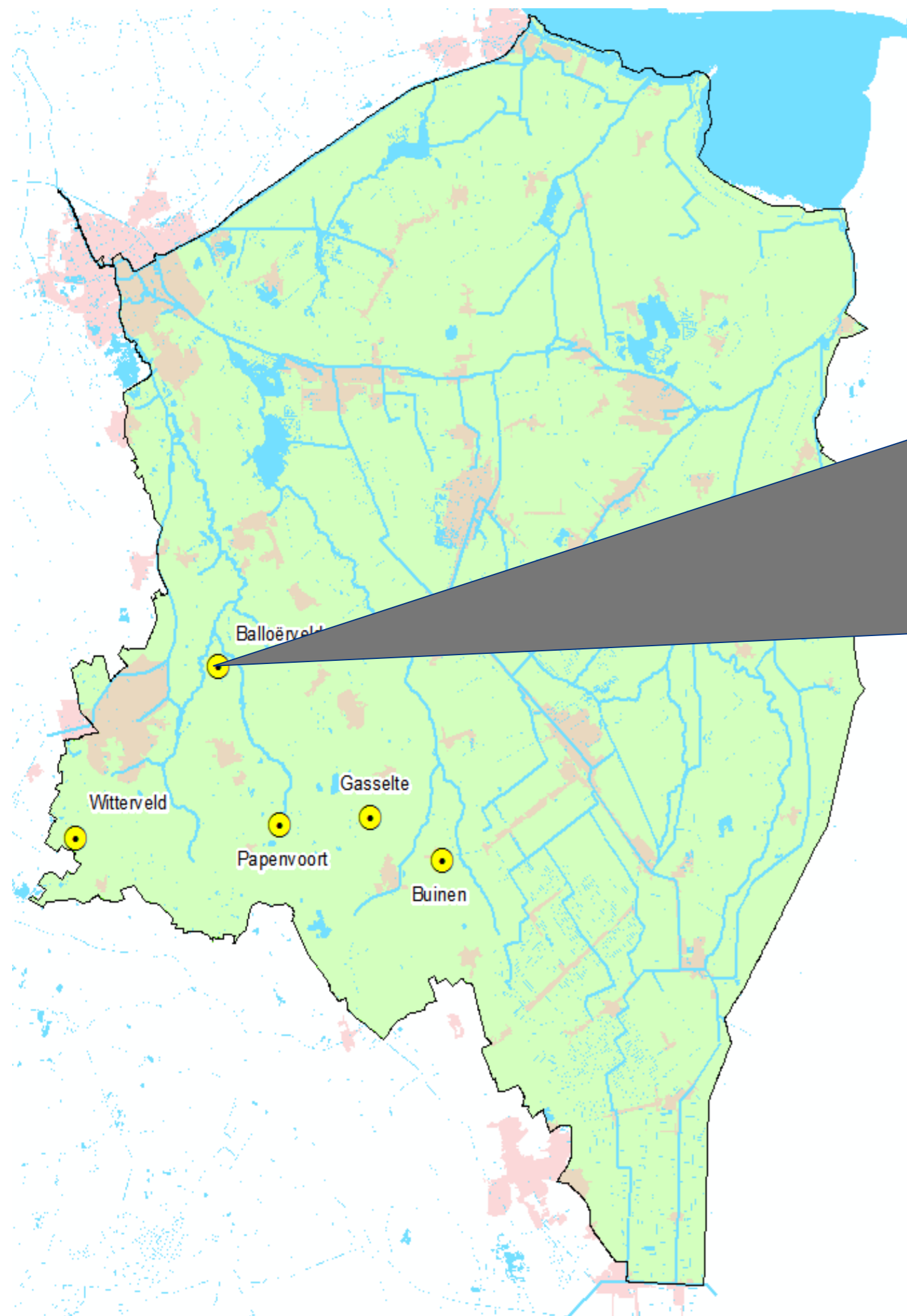
Bronnen:

- Provincie □
- WMD ☆
- Waterschap ○

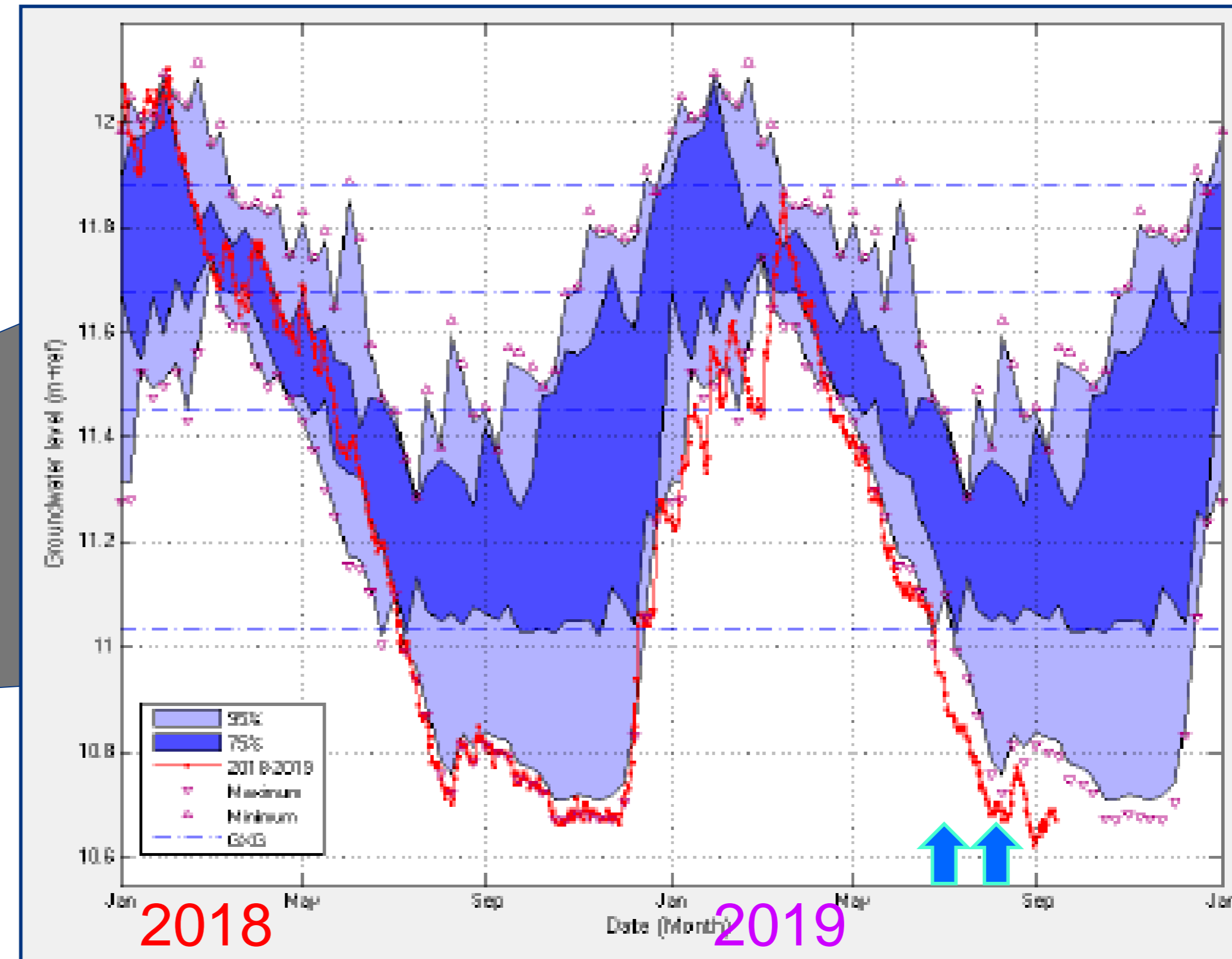
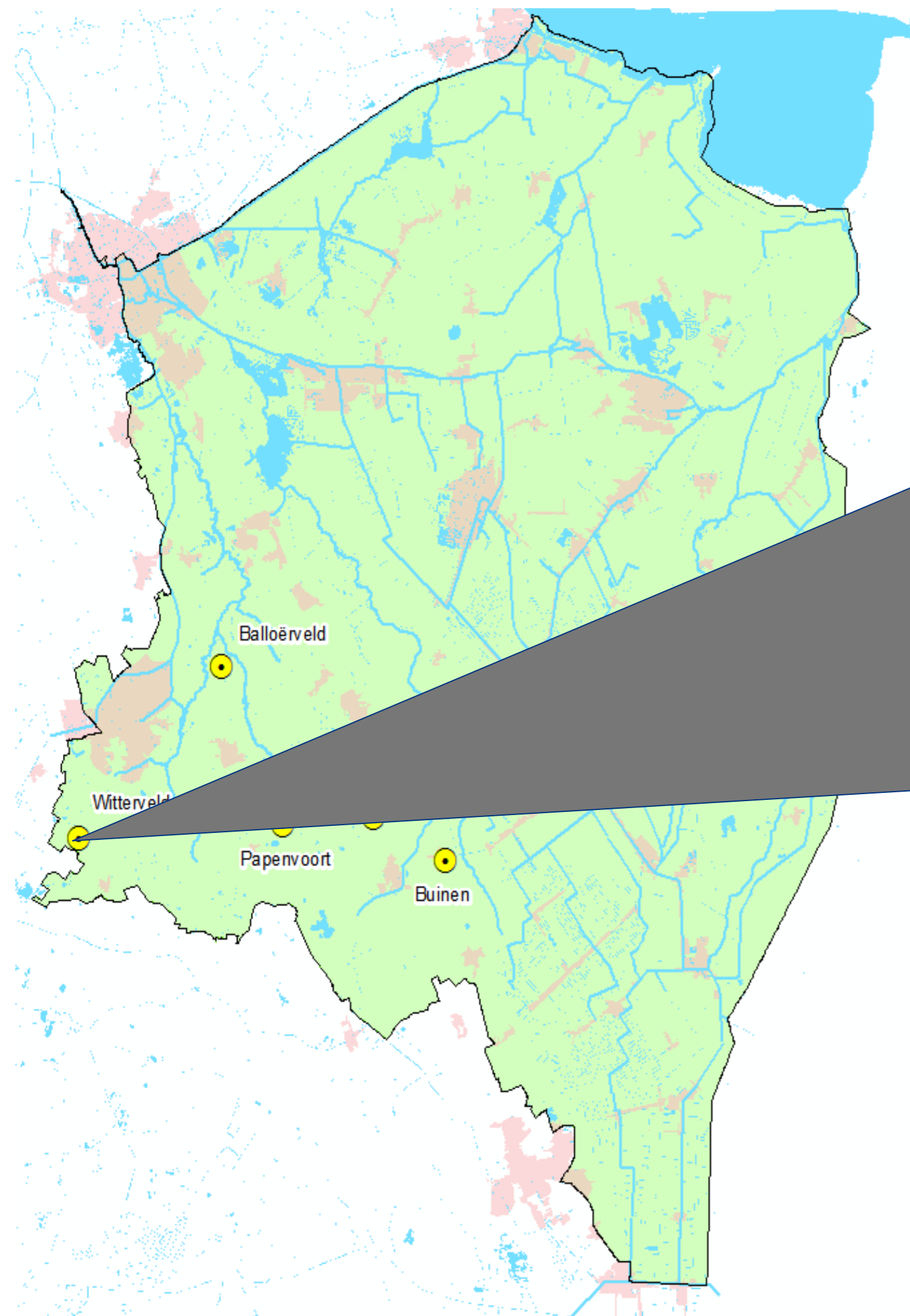
Monitoring grondwater

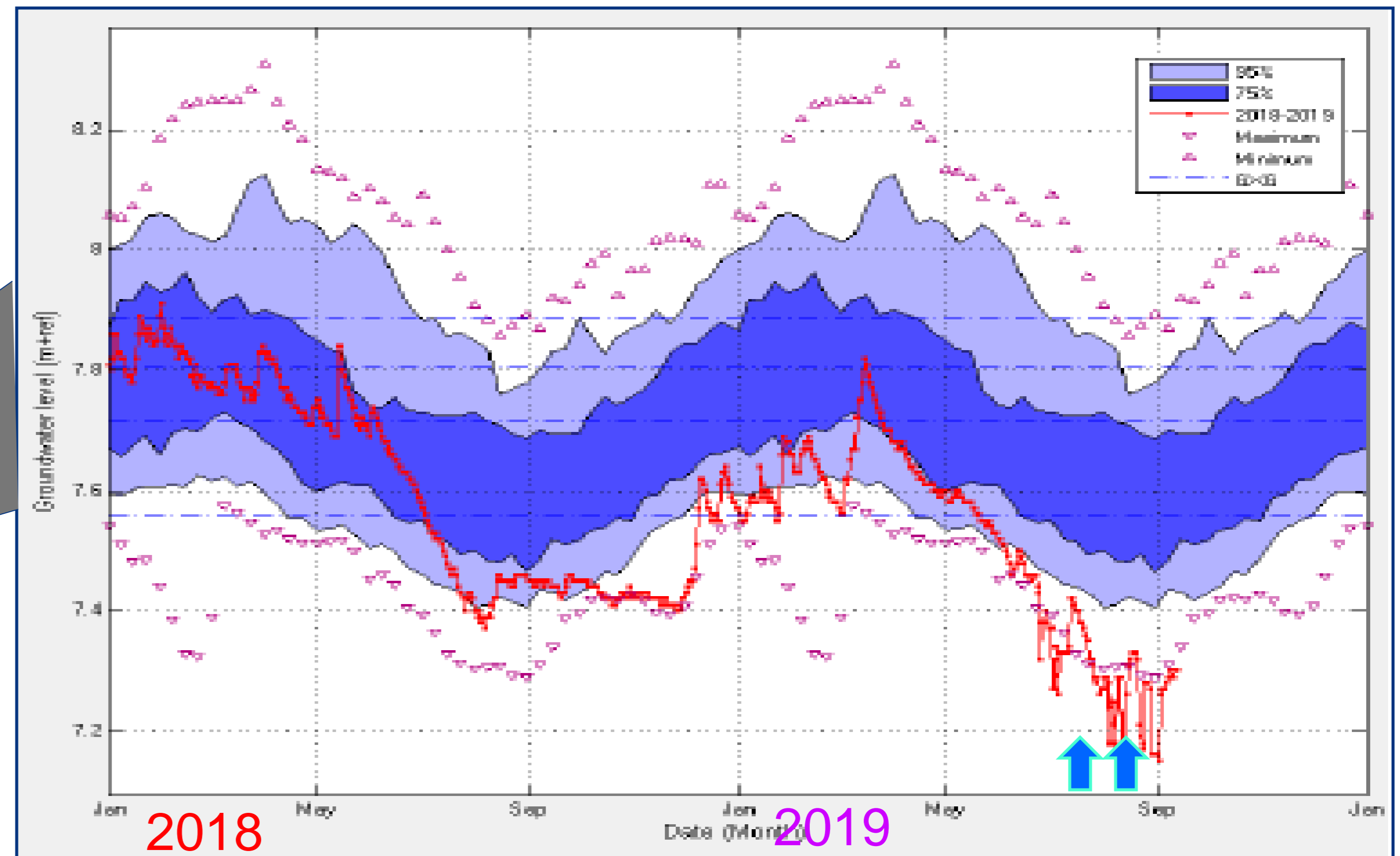
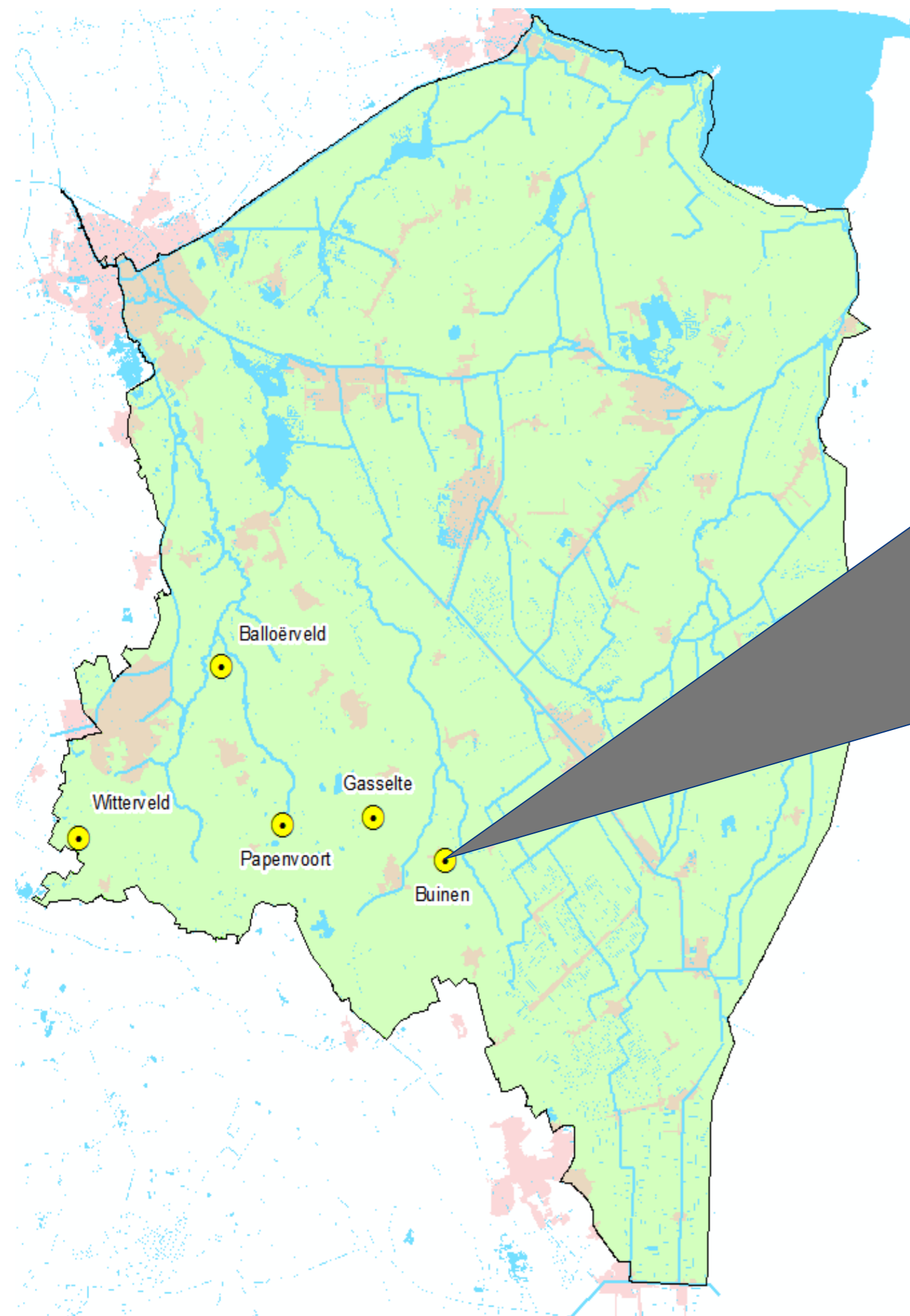
Monitoring grondwater

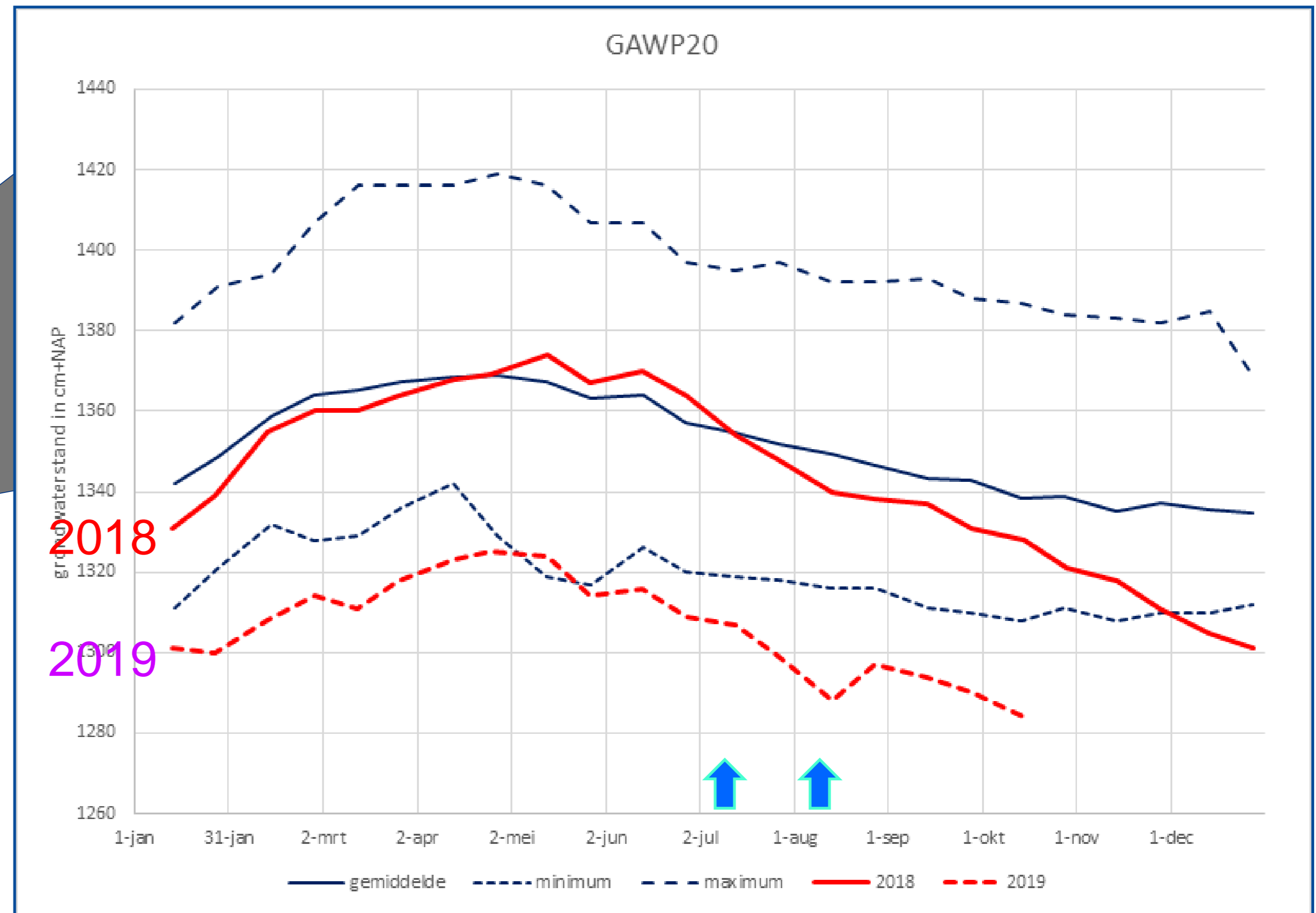
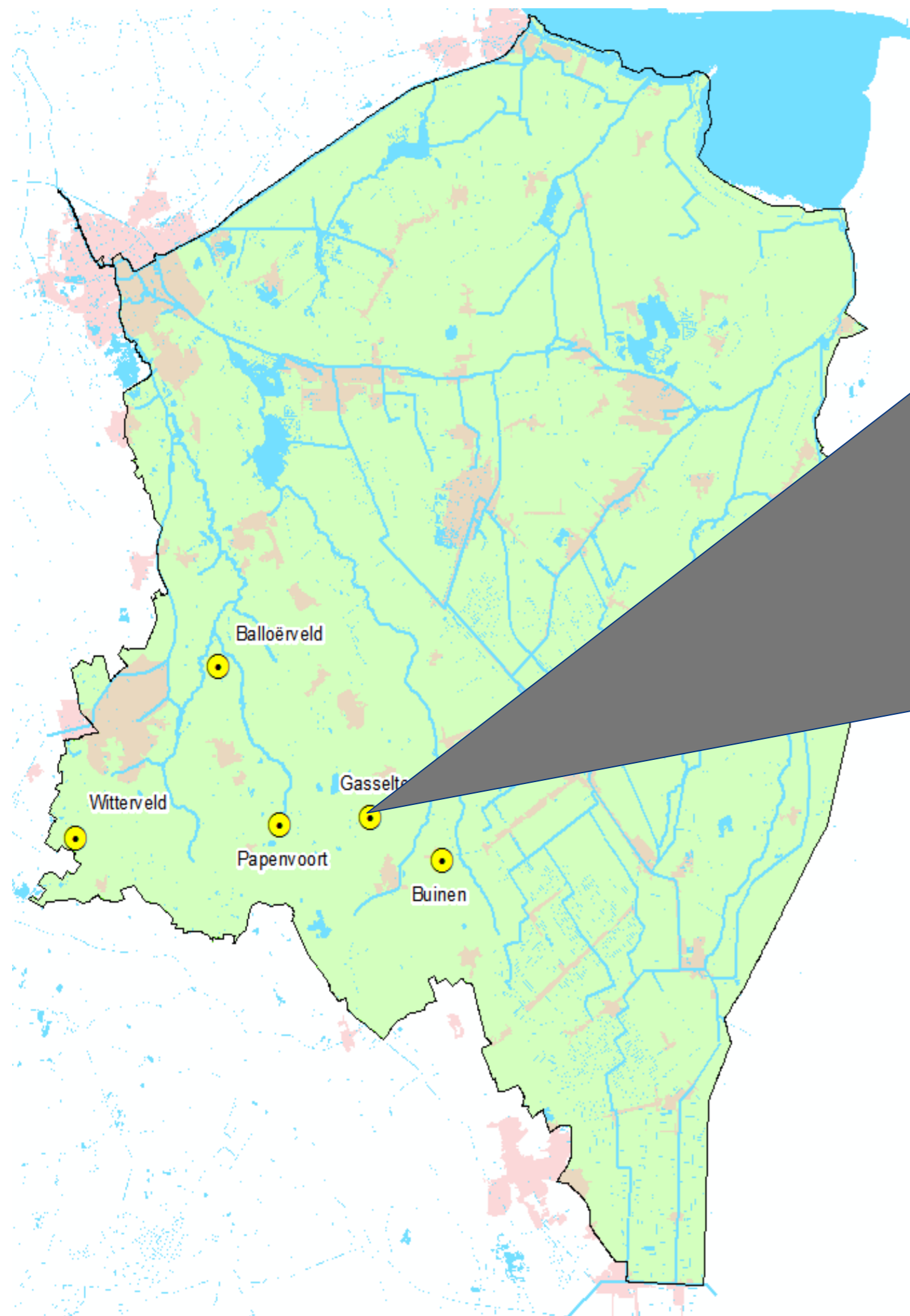
Monitoring grondwater

Monitoring grondwater

Monitoring grondwater

Onderzoek nieuw beleid

Jan den Besten

Onderzoek nieuw beleid

Aanleiding onderzoek Drentsche Aa:

- Verzoek landbouwsector:
Onderzoek of op bepaalde plaatsen toch kan worden beregend uit grondwater (voor *alle* gewassen)

Aanpak onderzoek

- Uitgevoerd samen met provincie Drenthe
- In overleg met stakeholders in klankbordgroep:
 - LTO, ANV Drenthe, Drents particulier grondbezit
 - SBB, milieufederatie
 - 2 drinkwaterbedrijven

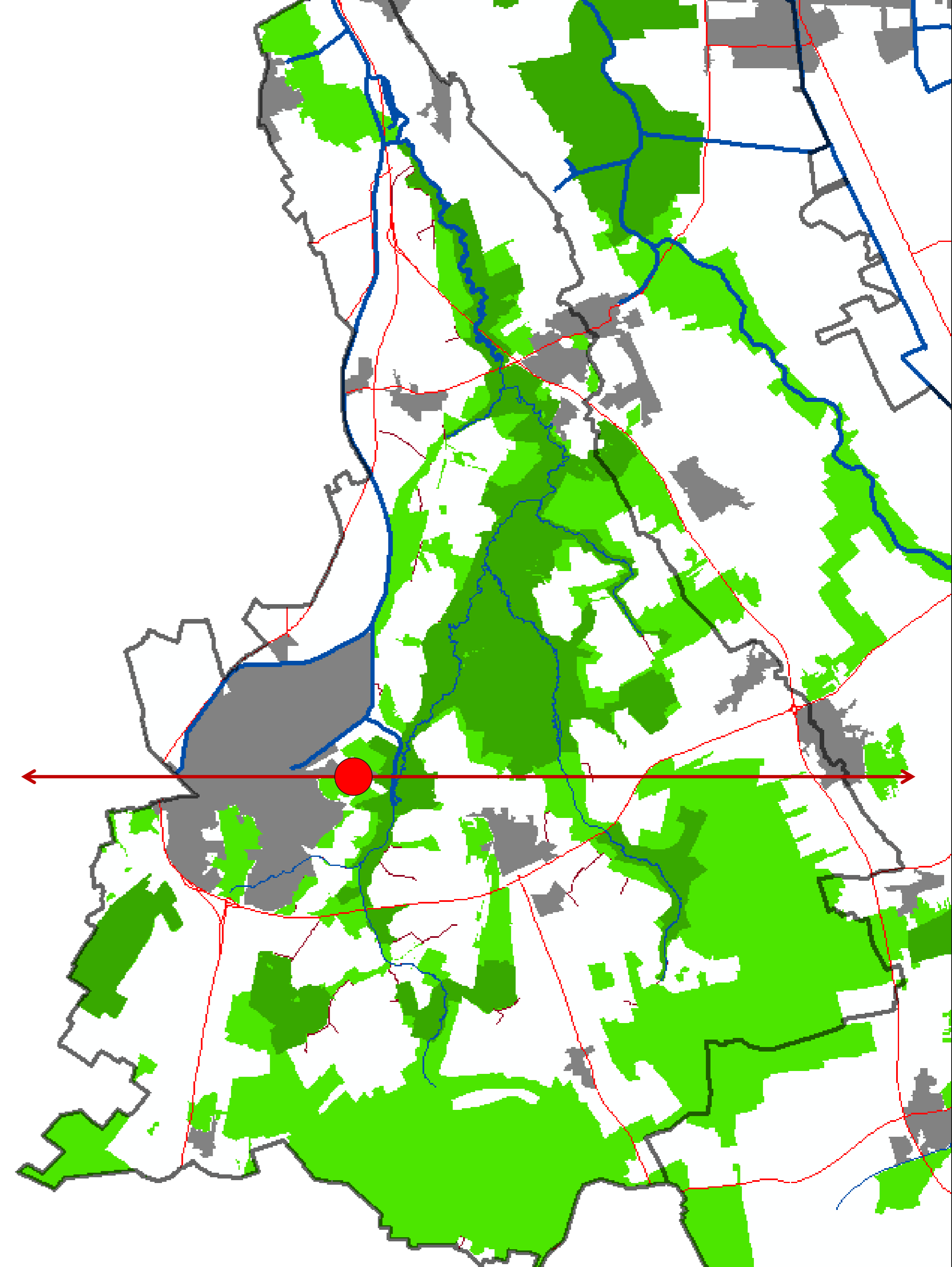

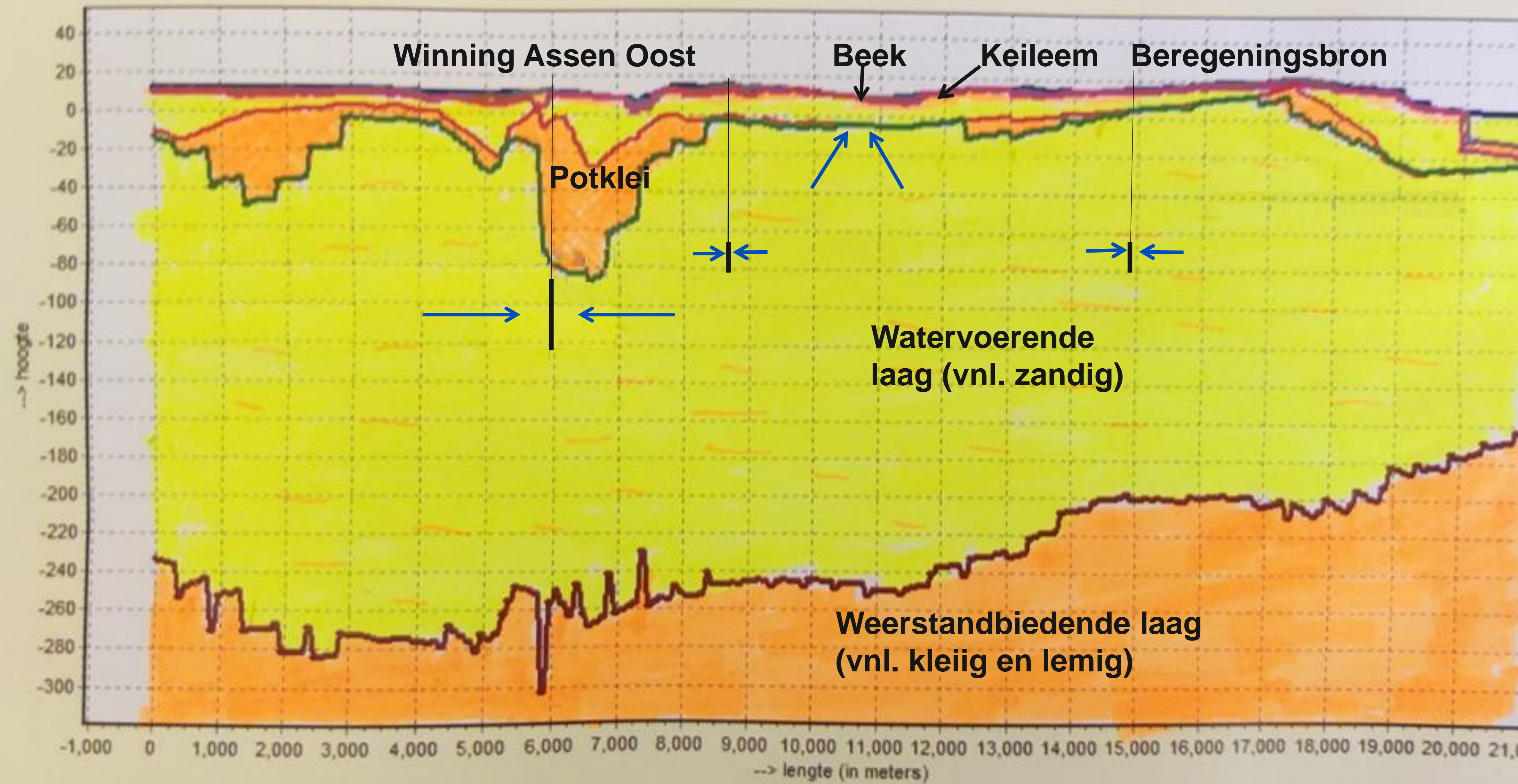
Toelichting geologie en grondwatermodel

Geohydrologisch dwarsprofiel

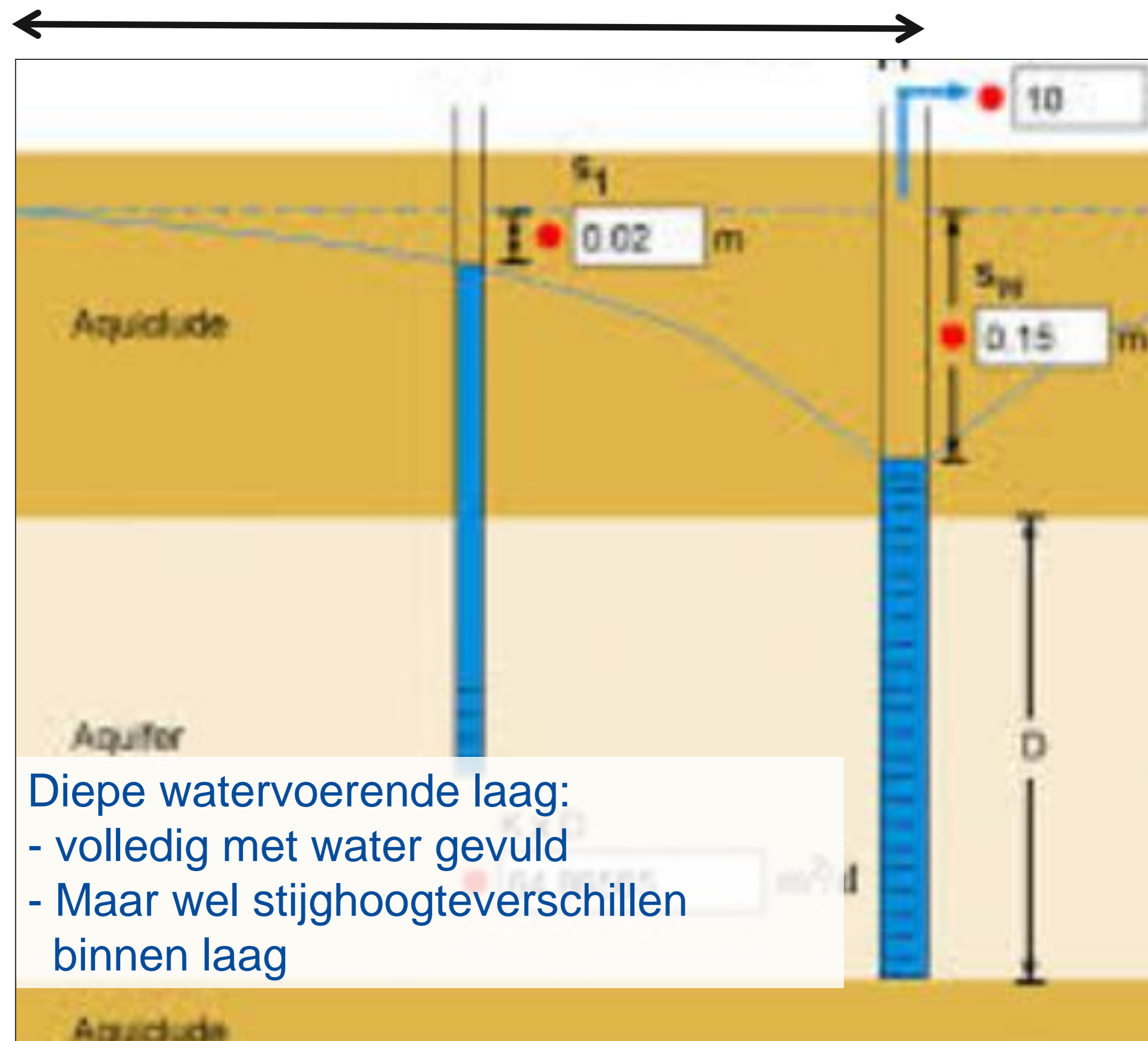
- 1 grote diepe watervoerende laag
- Beregening, drinkwaterwinning en kwel naar beek uit diepe watervoerende laag
- drinkwaterwinning onder potklei

Druk- / stijghoogteverschillen in watervoerende laag door grondwateronttrekkingen

Invloedszone onttrekking
(neemt toe bij grotere onttrekking)

Stijghoogte in watervoerende laag
zonder wateronttrekking

Stijghoogte in watervoerende laag
bij grondwateronttrekking

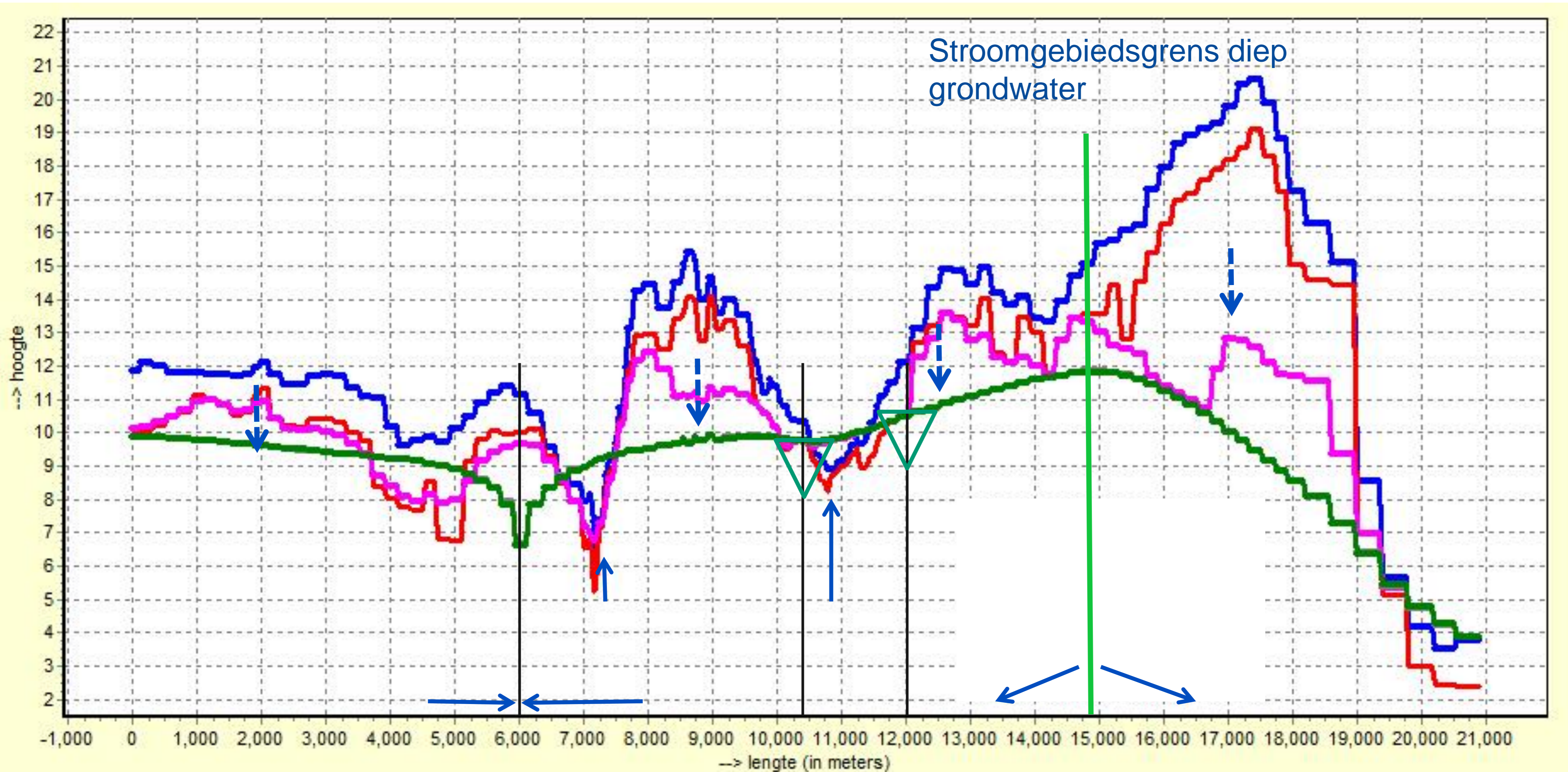
Diepe watervoerende laag:
- volledig met water gevuld
- Maar wel stijghoogteverschillen
binnen laag

Stijghoogte in diepe ondergrond

(Dwarsprofiel over Assen)

- Infiltratie onder de hoge ruggen
- Kwel in het beekdal
- Beregeningsbron dichtbij beekdal veroorzaakt effect in beekdal
- Beregeningsbron verder van beekdal veroorzaakt geen effect in beekdal

Resultaten grondwatermodelonderzoek

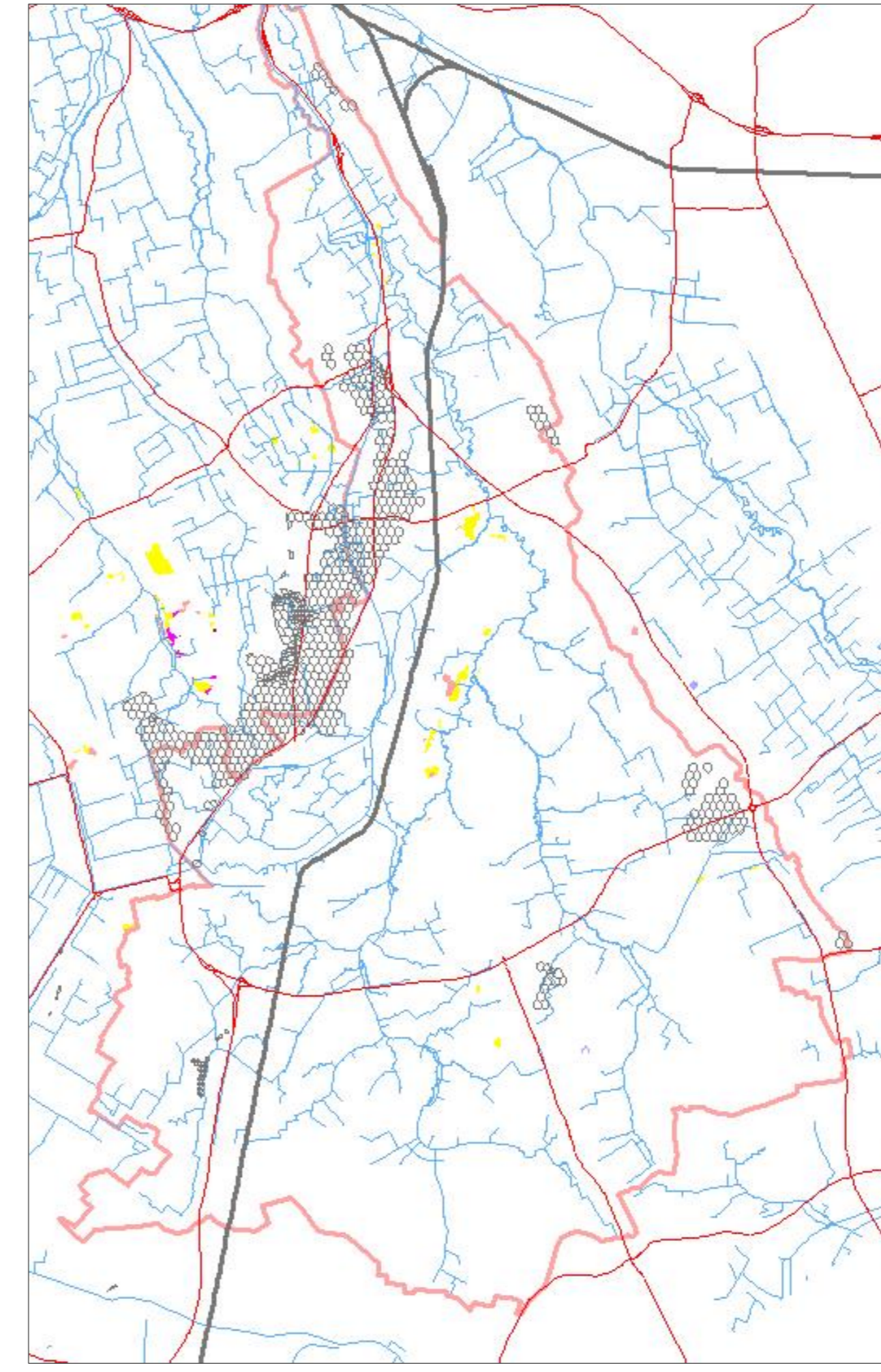
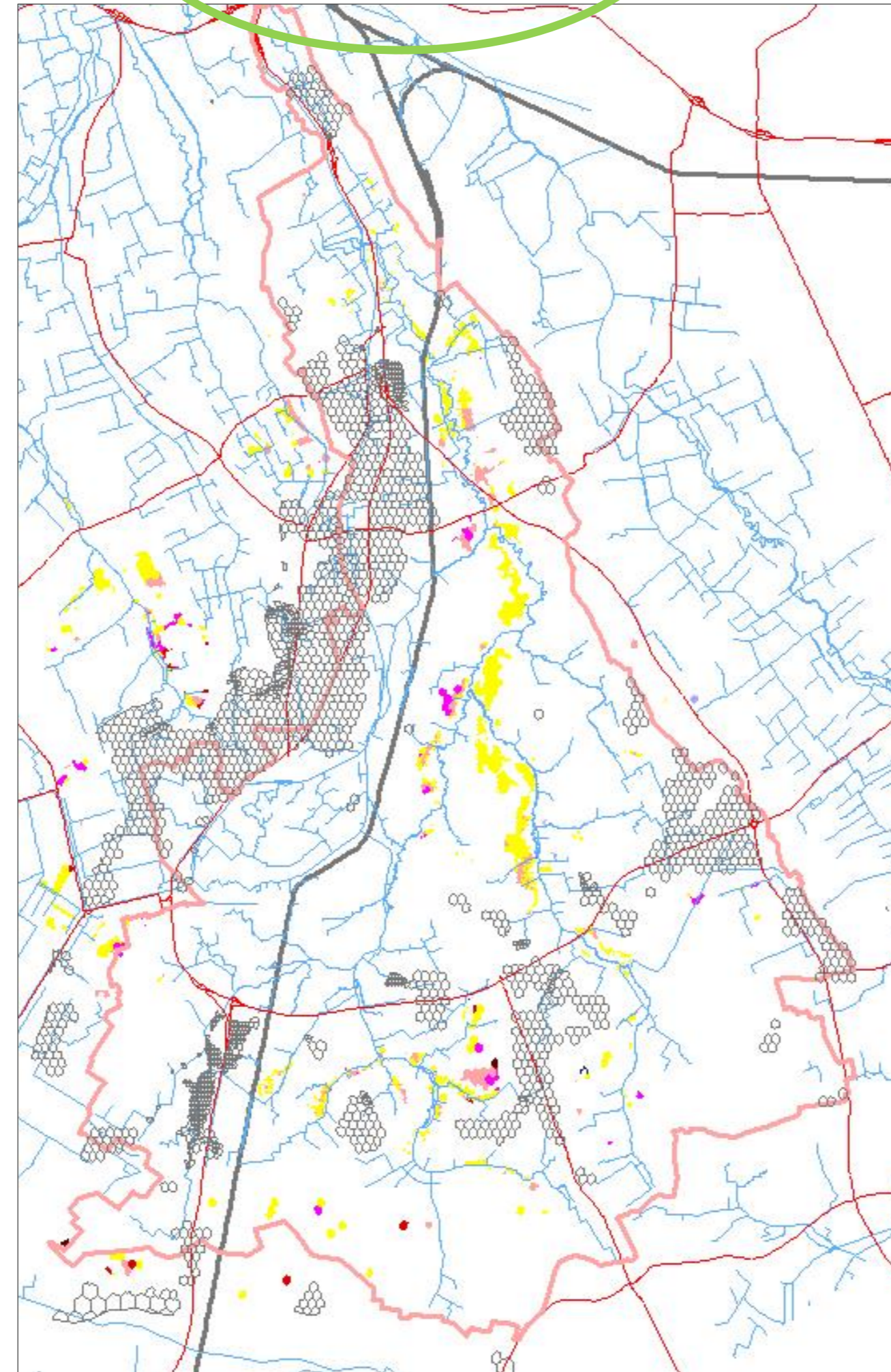
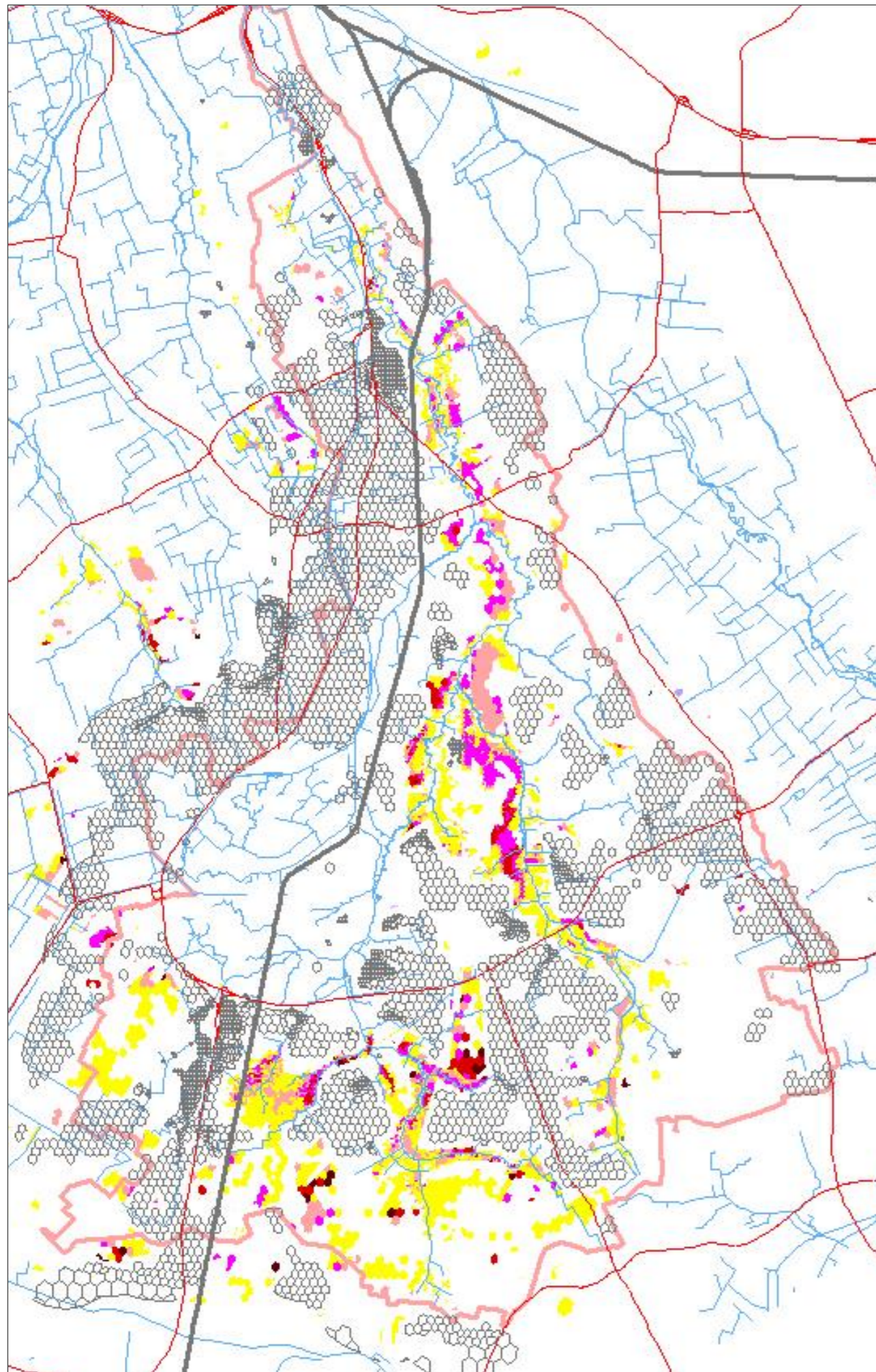
Effect van zonering en beregening op grondwaterstanden

aan het eind van een droge zomer bij 100 mm/jaar beregening

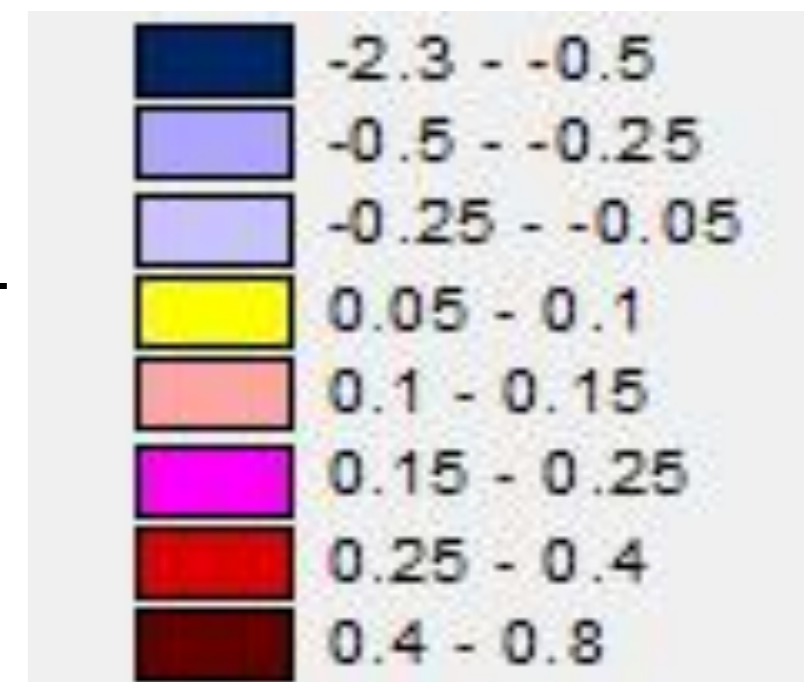
200 m

500 m

1000 m

Verandering grondwaterstand(m)

verhoging

verlaging

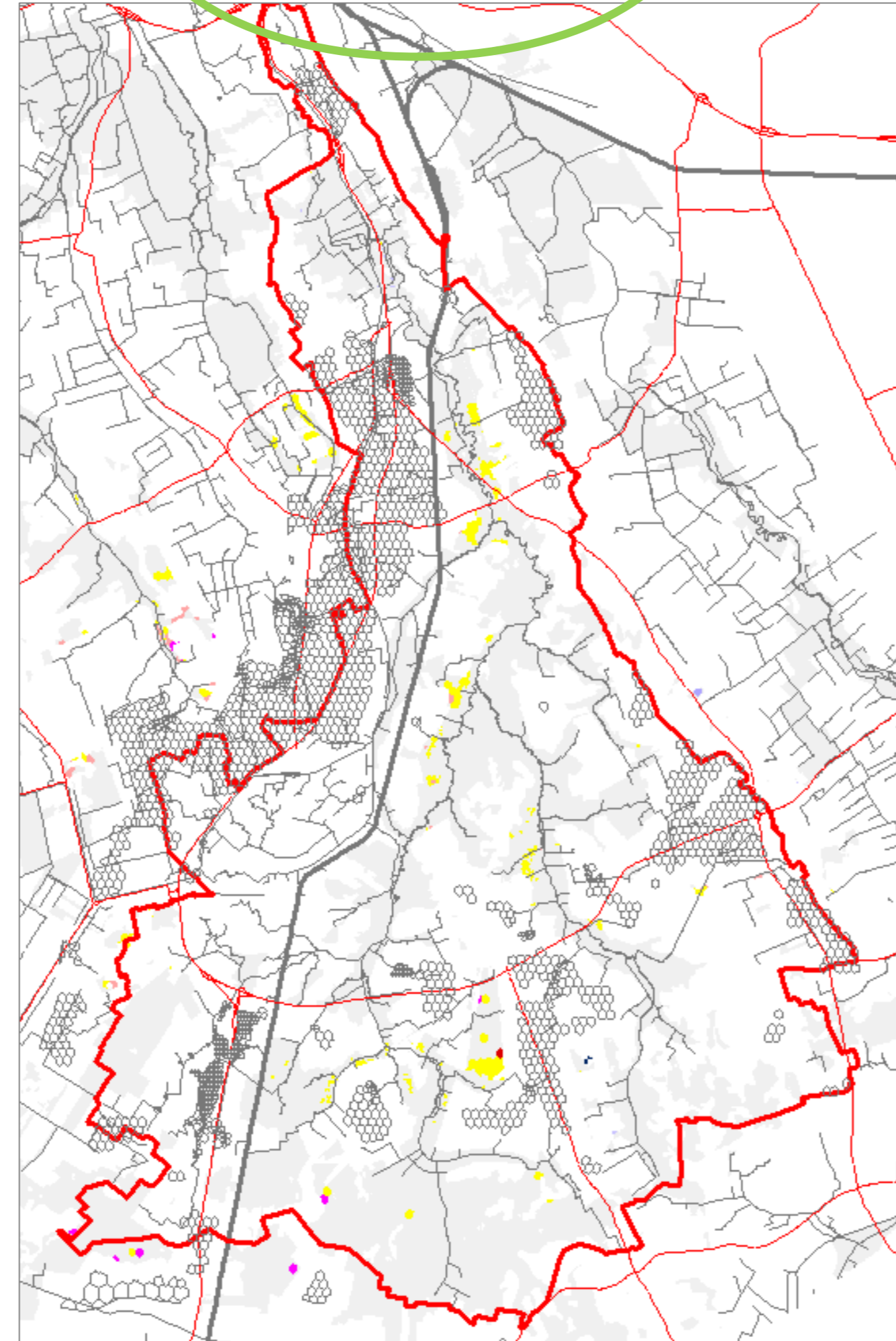
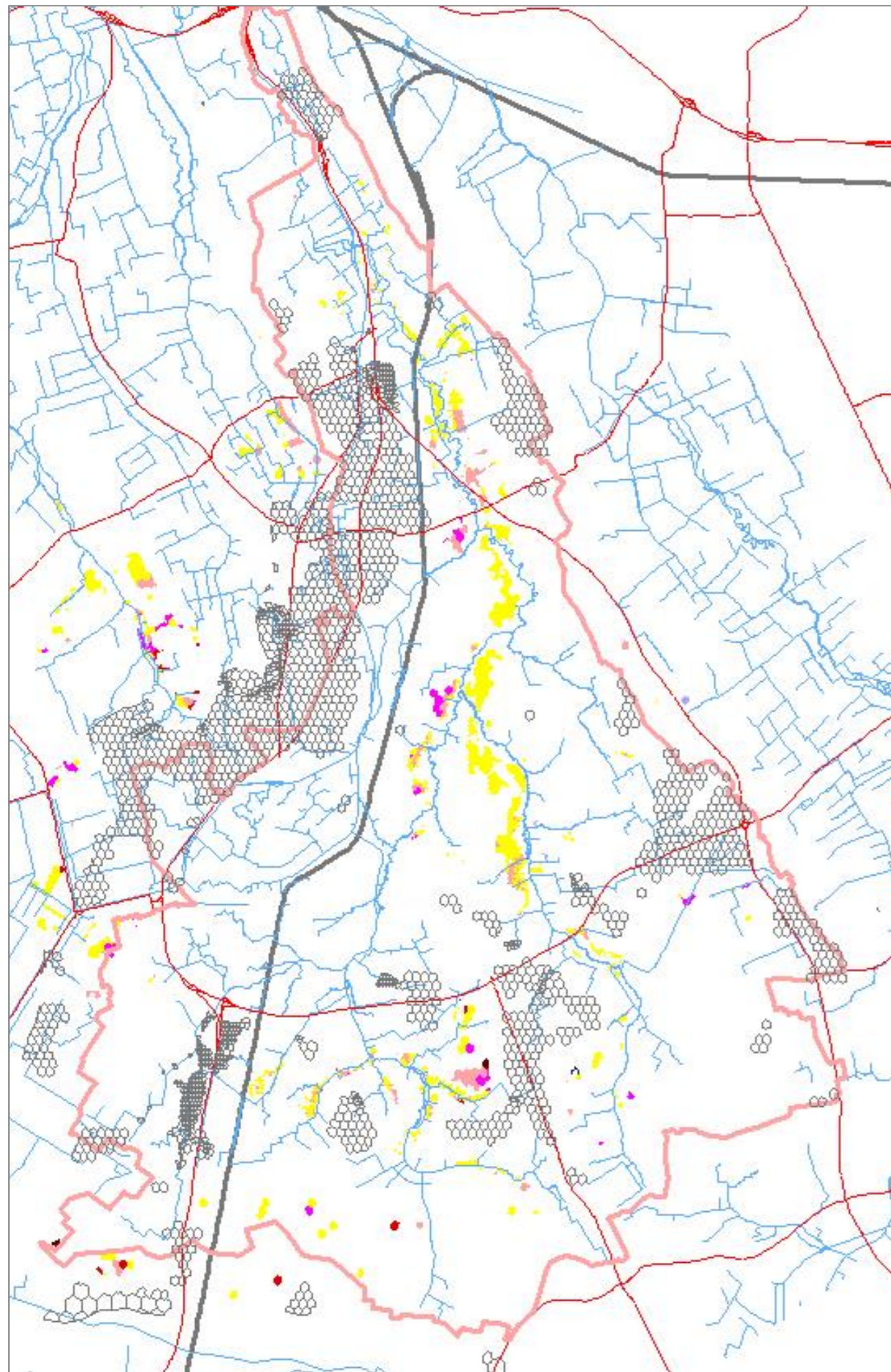
Effect van onttrekkingshoeveelheid op grondwater

met bufferzone van 500m; aan het eind van een droge zomer

100 mm/jaar

50 mm/jaar

25 mm/jaar

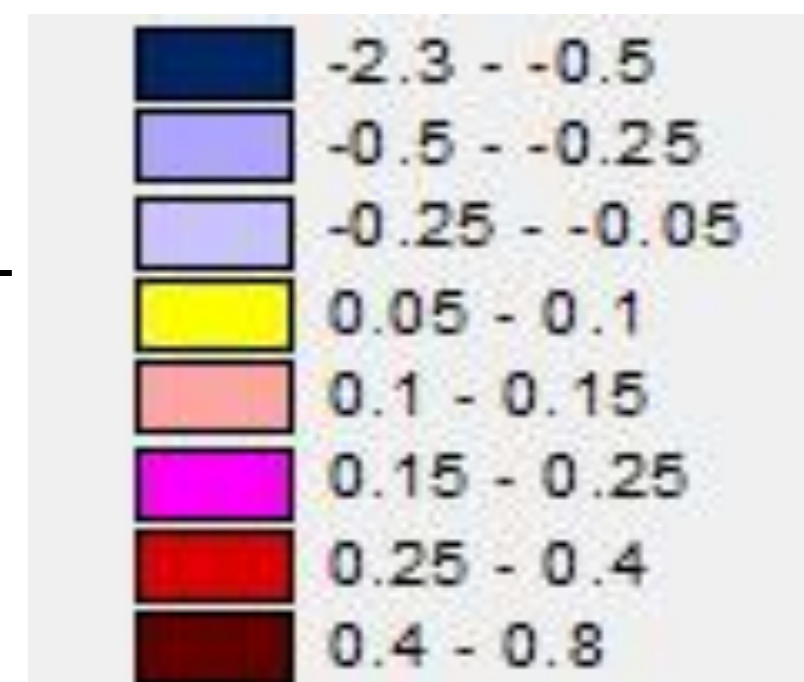
Conclusie:

- In gebied op 500 m vanaf natte natuur kan worden onttrokken met maximaal 50 mm/jaar

Verandering grondwaterstand(m)

verhoging

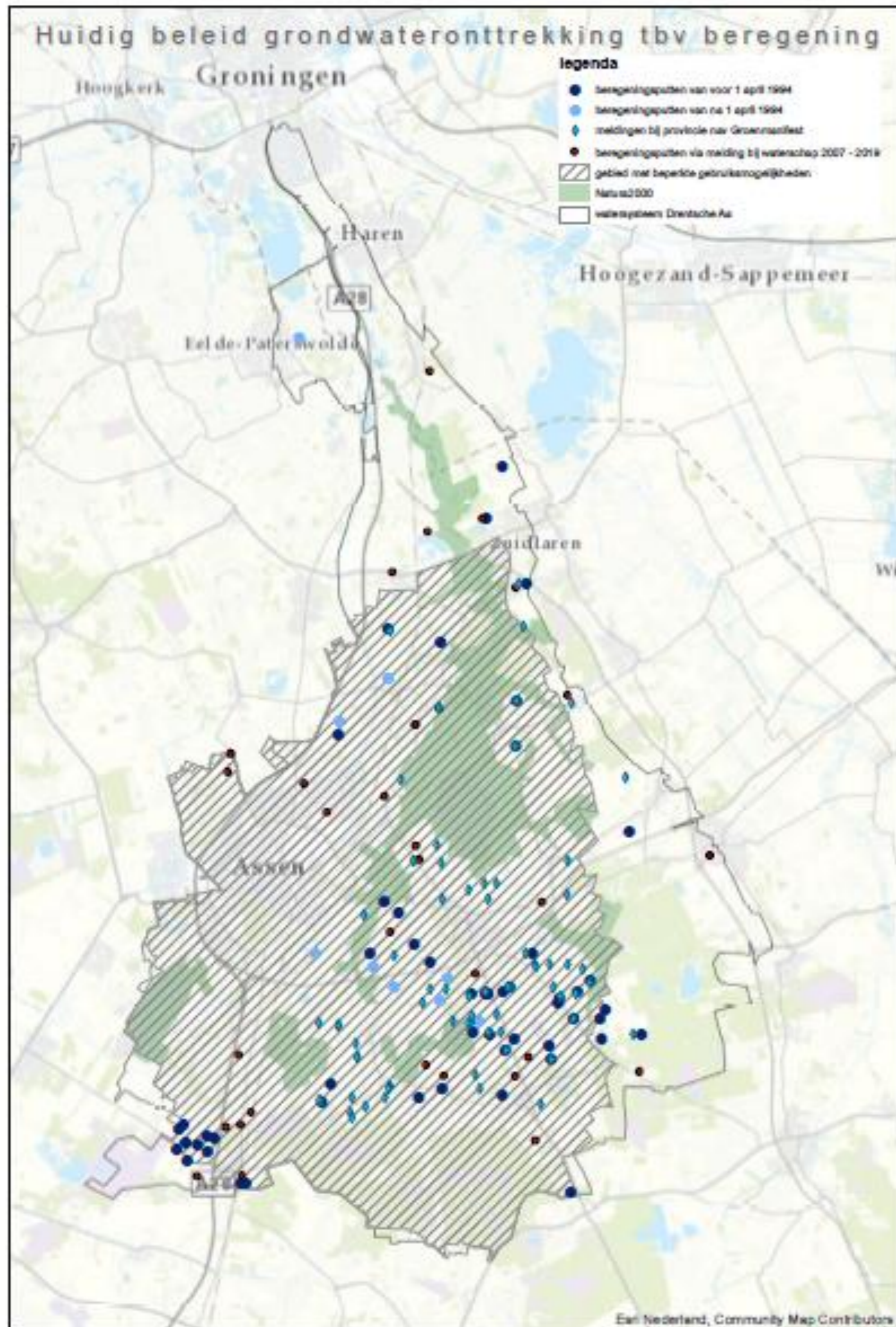
verlaging

Vervolgacties de komende maanden en 2020

Jelmer Kooistra

Vervolgacties de komende maanden

- Individueel benaderen van alle bekende onttrekkers (zie kaart)

- Inventariseren van:
 - huidig gebruik (onttrekking berekening op hoog- of laagsalderende teelten)
 - beschikbare pompcapaciteit + onttrokken hoeveelheid/jaar (draaiuren)
 - moment van slaan van de put
 - wanneer en bij welke instantie een melding gedaan

Vervolgacties de komende maanden

- Niet bekende en niet geregistreeerde putten moeten zich melden (meldingsformulier) en info aanleveren zoals op vorige sheet genoemd
- Resultaat is een totaaloverzicht van de huidige situatie

Vervolgacties 2020

1. Maatwerk: met alle partijen, inclusief de grondeigenaren, definitieve keuzes maken over de gehanteerde uitgangspunten nieuw beleid.
2. Berekening uit de putten van voor 1 april 1994 mag op alle gewassen.
3. Berekening uit putten na 1 april 1994 alleen toegestaan op hoogsalderende teelten (huidig beleid)

Gedachtewisseling

**Beregenen uit grondwater
Drentsche Aa**

4 November 2019